

TANMENETI AJÁNLÁS

a KOMP 3. Szövegértés

tankönyveihez

Mondaton innen, mondaton túl...
Olvasókönyv 3., 1–2. kötet

Kreatív írás
Fogalmazás tankönyv 3.

Beszéd és anyanyelv
Nyelvtan-helyesírás tankönyv 3.

MONDATON INNEN, MONDATON TÚL

Olvasókönyv 3. osztályosoknak

1. kötet

Hó	Hét	Tkör	Óra	Téma, tkv. oldalszám	Tananyag, készségfejlesztési cél	
Szeptember	1.	1. Ismét együtt, ismételjünk! + A kalendárium titkai – Ősz	1.	Nemes Nagy Ágnes: Tanulni kell 3. o.	Beszédértés, kifejezőkészség, szóbeli szövegalkotás, memória fejlesztése. Beszélgetés a nyári élményekről.	
	2-3.		Év eleji ismétlés 4-9. o.	Szóbeli kifejezőkészség fejlesztése. Kommunikációs készség fejlesztése. Tanult műfajok felismerése, jellegzetes jegyek kiemelése.		
	4.		Gianni Rodari: A nap és a felhő Mentovics Éva: Tejszínfelhők 10-11. o.	A hangos, értő olvasás gyakorlása. Szólásmagyarázat. Differenciált képességfejlesztés: Gondoltad volna. A vers ritmusának megfelelő olvasás fejlesztése. A vers hangulatának megfigyeltetése.		
	5.		Nagy Bandó András: Mi a szél? A szél (ismeretterjesztő sz.) 12-14. o.	Beszélgetés a szélről. Szókincsbővítés. Kifejező versolvasás. Kifejezőkészség, szóbeli szövegalkotás fejlesztése. Differenciált képességfejlesztés: természettudományos szövegen keresztül, ismeretek gazdagítása.		
	6.		Gryllus Vilmos: Jégeső Az eső (ismeretterjesztő sz.) 14-15. o.	Játék a szavakkal, nyelvi tudatosság fejlesztése. A vers hangulatának megfigyeltetése, alapvető verstani ismeretek összefoglalása. Differenciált képességfejlesztés, ismeretek gazdagítása, szókincsbővítés.		
	7-8.		Őszi napsugarak Fésűs Éva Az engedetlen napraforgó 16-19. o.	Olvasástechnika, olvasáskészség fejlesztése. Szerepek szerinti olvasás. Érzelmek kifejezése olvasás során. Történet mondanivalójának összefoglalása szólások, közmondások segítségével.		
	9.		Zelk Zoltán: Őszi mese 20. o.	Szókapcsolatok olvasása, értelmezése. Szókincsbővítés. Nyelvi		
	2.					

				tudatosság fejlesztése, szómagyarázatok.
			10. A tus 22. o.	Ismeretközlő szöveg olvasása. A szavak és jelentésük. Azonosalakúság. Koncentráció a nyelvtannal. Szótárhasználat, indexes címszók megismerése.
			Szalai Borbála: A szél játéka Kovács Barbara: Levél a szélben 23. o.	Képzelet, fantázia fejlesztése. A vers hangulata, tartalma. Kifejező, hangsúlyos olvasás gyakorlása. Kommunikációs készség fejlesztése.
			11-12. Olvasástechnikai óra Hív a kalandstár! Mássalhangzók a szavakban 24. o.	A mássalhangzótorlódásos szavak olvasásának gyakorlása. Mássalhangzótorlódásos, illetve mássalhangzó torlódásra végződő szavak. /ejtsd, kalandstár,, gengerszter,dombság ,strucc típusú szavak/ olvasása.
3.			13. Nemes Nagy Ágnes: Hull a bodza 28. o.	Kommunikációs készség fejlesztése. Beszélgetés az őszi, kellemes és kellemetlen események. Anyanyelvi tudatosság fejlesztése, helyes szótagolás tudatosítása. Differenciált képességfejlesztés.
	2. A mesék titkai		14. Szövegértés felmérő óra	Készségfejlesztés, ellenőrzés.
			15. Nagy Bandó András: Mesét kérek 30-31. o.	Vers helyes hangsúlyozása. Vers tartalmának megfogalmazása. Figyelemkoncentráció, analízis-szintetizáló készség fejlesztése.
			16-17. Nekeresdország fázós uralkodója Móra Ferenc: A didergő király 32-35. o.	Nyelvi tudatosság fejlesztése szavak csoportosításával, toldalékolásával. Szókincsbővítés. Műfaji jellemzők megfigyeltetése. Tartalommondás.

4.	18.	Diákból lett király Magyar népmese Átd.: Bartócz Ilona 36-39. o.	Analizáló-szintetizáló készség fejlesztése. Szöveg feldolgozása részekre tagoltan. Meséről tanultak alkalmazása, ütköztetése az olvasmány alapján. Tartalommondás.
	19-20.	A csillagszemű juhász Magyar népmese (átdolgozás) 40-43. o.	Kommunikációs készség fejlesztése, köszönés, megszólítás. Szöveg feldolgozása részekre tagoltan. Olvasáskészség fejlesztése.
	21.	Mirkó királyfi meg a táltos paripa Francia népmese Átd.:Bartócz Ilona 44. o.	Figyelem és anyanyelvi tudatosság fejlesztése. Mesére jellemző állandósult szókapcsolatok értelmezése. Olvasmány feldolgozása részenként. Szókincsbővítés.
	22.	Álommese, versmese Beney Zsuzsa: Mese 46. o.	Beszélgetés a vers hangulatáról. A szóhangulat. Fordulat, feszültség keresése a versben. A vers mint esztétikai élmény. A vers élvezetének, esztétikai értékeinek tudatosítása. Kommunikációs készség fejlesztése: érvelés.
	23-24.	olvasástechnikai óra Magánhangzók a szavakban Jamaica a jamaicaiaké 48. o. Az e-mail formai jellemzői és a hangulatjelek	Magánhangzótorlódásos szavak olvasásának gyakorlása. Rövidítések és egyéb jelek értelmezése. Metakommunikáció. Jel és jelentés kapcsolatának megfigyeltetése. Koncentáció a fogalmazáskönyvvel

Október	5.	25.	Kolontos Palkó Népmese 52. o.	Önálló ismeretszerzés, tananyag- feldolgozás. Tudáspróba. Önálló tanulástechnikák elsajátítását segítő feladatok. Előzetes ismeretek, lényegkiemelés szerepe a szövegfeldolgozás során.
		26.	Az okos lány és a királyfi Benedek Elek: A megfelezett ajándék (54. o.)	Szövegértés fejlesztése részenkénti feldolgozás során. Olvasáskészség fejlesztése. Anyanyelvi tudatosság fejlesztése az elválasztás, szótagolás közti összefüggés kiemelése.
		27.	Gyakorlóóra (56. o.) Hencidától Boncidáig folyt a sárga lé Szólásmagyarázó mese Szólások, közmondások	Meséről tanultak összegzése. Mesére jellemző szófordulatok. Differenciált képességfejlesztés: ismeretek gazdagítása, térképhasználat. Olvasmányélmény alkalmazása.
		28.	Az ijedős zsványok A szebeni muzsikások Magyar népmese 58. o.	Olvasáskészség fejlesztése. A népmeséről tanultak alkalmazása. Ok-okozati összefüggések felfedeztetése. Differenciált képességfejlesztés: ismeretgazdagítás.
	6.	29.	Ha ló nincs... A ló és a szamár Magyar népmese 60. o.	Hallott szöveg értelmezése. Szólások, szólásmagyarázatok. Kommunikációs készség fejlesztése szituációs játék során.
		30.	A prérifarkas bíraskodása Észak-amerikai indián népmese 62. o.	Kreativitás fejlesztése kitalált párbeszéd segítségével. Olvasott események sorrendezése. Tartalommondás képek segítségével. Differenciált képességfejlesztés: ismeretközlő szöveg segítségével, szótári szócikk készítése. Könyvtárhasználat.
		31- 32.	olvasástechnikai óra A szavak és jelentésük I. 64-67. o. Hitted volna? Honnan származik	Egy-egy betű változásának jelentésmódosító szerepe Egymástól néhány betűben eltérő szavak olvasásának gyakorlása (<i>értetlen, érthetetlen,</i>

			<p>a halandzsza szó?</p> <p>Karinthy Frigyes: A diadalmas halandzsza</p>	<p><i>értékeltem, érzékeltem, érzéketlen, érhetetlen, értelmetlen, értékelhetetlen, értékeletlen)</i></p> <p>Hasonló írású szavak olvasásának gyakorlására Differenciált képességfejlesztés: A szavak üzenete.</p>
			<p>33-34. A szeleburdi sün Móra Ferenc: Sündisznócska lovagol 68. o.</p>	<p>Kommunikáció fejlesztése: rétegnyelv. Olvasástechnika fejlesztése. Szereplők jellemzése. Tartalommondás gyakorlása.</p>
			<p>35. Fejezet végi ismétlés</p>	<p>Kedvenc mese kiválasztása. Tartalommondás gyakorlása. Párbeszédek más-más szemszögből nézve.</p>
	7.	3. Csak mese az egész?	<p>36. A gonosz sárkányok (magazinszerű szövegek olvasása, értelmezése) Sárkányos Lovagrend, Sárkányölő szent György 72-73. o.</p>	<p>Ismeretközlő szöveg feldolgozása. A régi nyelv különbözőségei. Koncentráció a szobrászattal és a festéssel. Differenciált képességfejlesztés: Szent György Kreativitás, gondolkodás fejlesztése játékos apróhirdetések által.</p>
			<p>37. Sárkányok és bábok 74. o.</p>	<p>Anyanyelvi tudatosság fejlesztése rokon értelmű szavak keresésével. Szövegértés fejlesztése különböző szövegek felhasználásával. Ajánló, reklám, plakát szerepe a kommunikációban. Differenciált képességfejlesztés: bábok.</p>
			<p>38. Hús-vér sárkányok Komodói sárkány 76. o.</p>	<p>Képességfejlesztés: alak-háttér differenciálás, faj- és nem fogalmak, alá-fölé rendelések. Olvasás gyakorlása. Ismeretközlő szöveg feldolgozása.</p>
			<p>39. Óriások 78. o.</p>	<p>Ismeretközlő szövegek feldolgozása. Anyanyelvi tudatosság fejlesztése szómagyarázatok, értelmezések segítségével.</p>

10.	47.	Szörnyek 88. o.	Önálló ismeretszerzési technikák elsajátítása: fogalomtérkép. Kommunikáció fejlesztése: önálló vélemény megfogalmazása.
	48.	Képzeltbeli szörnyek 90. o. Ingrid Sjöstrand: Néha csontvázról álmodok	Anyanyelvi tudatosság fejlesztése: szavak és eredetük. A jelentések összefüggése. Kommunikáció fejlesztése: vita, vitafórum, érvek és ellenérvek. A vers elemzésének, megközelítésének módszerei és a pontos vázlat
	49.	Királyfik és a valóság 92. o.	Olvasástechnika, értő olvasás fejlesztése. Vázlat szerepe a szövegfeldolgozásban. Szóbeli kifejezés fejlesztése. Történelmi alakok megítélése. Mese és valóság.
	50.	Királylányok és a valóság 94. o.	Szöveg és tagolása. Bekezdések. Ismeretközlő és irodalmi szöveg jellemzőinek kiemelése.
	51-52.	olvasástechnikai óra A paloták és a sárkányok rejtélye 98. o.	Régies és tájnyelvi szavak olvasásának gyakorlása, azok értelmezési lehetőségei, helyei Mesehősök lakhelyei – Kidőlt-bedőlt kalyiba, kacsalábon forgó palota és a valóság – ismeretközlő szöveg, <i>illusztrációval, régies és tájnyelvi szavakkal</i> A sárkány a mesében és a népi hiedelemvilágban.
	53.	Mátyás az igazságos Egy palota hétköznapjai 100. o.	Ismeretközlő és szépirodalmi szöveg ismérvei, szövegek feldolgozási menete. Korhű szöveg olvasása, megértése. Történelmi megalapozás. A történelmi figura a mesék szárnyán.
	54.	A középkor lakomái és	Önálló ismeretszerzésre

11.		ételei 102. o.	nevelés: pohárnok, asztalfogó, pincemester. Alkalmazás: szócikk létrehozása, olvasott ismeretek alapján. Könyvtárhasználat. Történelmi ismeretek. Recept olvasása, összehasonlítás. Nyelvváltoztatok.
		55. Híres kincsek nyomában 104. o.	Szókincsfejlesztés. Szövegtípusok és feldolgozásuk. Olvasáskészség, értő olvasás fejlesztése.
		56. Régészek nyomában 106. o.	Szótárhasználat. Szócikk, rövidítés, szómagyarázat. Meglévő ismeretek alkalmazása: szoros betűrendbe sorolás szótár mintájára. Differenciálás. Differenciált képességfejlesztés: Restaurátor és munkája
		57. A világhírű ifjú magyar őslénykutató 110. o.	Hiteles interjú olvasása, motiváció fokozása (mi lesz, ha nagy lesz). Olvasástechnika fejlesztése. Ismeretlen, nehéz szavak olvasása. Az interjú mint műfaj. Műfaji sajátosságok megfigyeltetése.
		58. Varázslók birodalma 112. o.	Szövegfeldolgozás menete. Vázlat írása. Vázlat szerepe az önálló tanulás során. Differenciált képességfejlesztés: játék a szavakkal, rímekkel.
		59-60. Őseink hite 114. o.	Anyanyelvi tudatosság fejlesztése, szókincsfejlesztés. Lényegkiemelés. Más-más műfajban íródott művek összevetése. Vers mondanivalójának megfogalmazása. Vers értő, tudatos olvasása, ennek eszközei. Különböző kultúrák, korok azonosságainak és különbözőségeinek megismerése.
		61- Olvasástechnikai óra	Idegen szavak olvasásának

December	13.	4. A kalendárium títkai – Tél	62.	Mágikus varázslat 118. o.	gyakorlása. Idegen szavak elterjedése, használata a magyar nyelvben. <i>Nyelvhelyességi tudnivalók.</i>	
			63.	A mágus 121. o.	Interjú mint műfaj. Műfaji sajátosságok kiemelése, ismétlése. Idegen nyelvi fogalmazásmódok. Helyes és helytelen, magyaros és magyartalan játékos megkülönböztetése. Nyelvi ismeretek alkalmazása hibajavítás során.	
			64.	Fejezet végi ismétlés	Ismeretek rendszerezése, gyakorlati alkalmazása.	
			65.	Fejezet végi ismétlés Gyakorlóóra	Olvasástechnikai gyakorlatok a fejezet szövegeiből. Az értő olvasás fejlesztése ismert szövegeken.	
				66.	Zúzmará és hóember Barta Zoltán : Fehér minden Verbőczy Antal: Hóember 122. o.	Önálló tanulási technikák elsajátítása: jegyzet. Vers értelmezése. A költői szabadság.
				67.	K. Tóth Anna: A titokzatos hóember 126. o.	Kommunikáció fejlesztése: metakommunikáció. Jelek és jelentésük. Szövegfeldolgozás részenként. Kérdések szerepe a szövegfeldolgozás során.
				68.	Szabó T. Anna: Hóhullásban 128. o.	Érzelmek szerepe az olvasás során. Helyes ejtési gyakorlatok. Verstani ismeretek: a vers ritmusa. Koncentráció az ének- zene tantárggyal
				69- 70.	Grimm testvérek: Holle anyó 130. o.	Olvasástechnikai gyakorlatok. Szövegértés segítése szómagyarázattal, mondatalkotással. Szövegfeldolgozás kérdések segítségével.
				71- 72.	Olvasástechnikai óra Állatok a szakértő szemével	A mondatfajta felismerése, olvasásának gyakorlása (<i>hangsúly, hanglejtés gyakorlatokkal, szövegfűzéssel</i>)

				Koncentráció a nyelvtannal. Riport. Az elbeszélő fogalmazás mint műfaj előkészítése a fogalmazáshoz.	
			73.	Állatok télen Gárdonyi Géza: Élet a hóban (részlet) 138. o.	Vonuló és költöző madarak. Koncentráció a környezetismeret tantárggyal. Kérdések és válaszok szerepe a pontos szövegértésben. Előzetes ismeretek alkalmazása a szövegfeldolgozás során. Kommunikáció fejlesztése: megkezdett történet folytatása. Az elbeszélő fogalmazás mint műfaj előkészítése a fogalmazáshoz.
			74.	Közhírré tétetik Birtalan Ferenc: Hirdetmény 140. o.	Olvasástechnikai gyakorlatok. Vers mondanivalójának megbeszélése. Vers szerkezete. Differenciált képességfejlesztés: Szóösszevonások.
			75.	A kalitka Fazekas Ernő: András madarai 142. o.	Szólásmagyarázat. Szóösszetételek. Figyelem fejlesztése nyelvi játékokkal, gyakorlatokkal. Vázlatkészítés mondatok segítségével. Vázlat felhasználásával tartalommondás.
	15.		76.	Karácsony Fekete István: Betlehem József Attila: Betlehemi királyok 145. o.	Hétköznap-ünnepnep. Ünnepek szerepe az emberek életében. Differenciált képességfejlesztés: József Attila Házi feladat: Csukás István meseregényének részletének elolvasatása (kötet vége, 176-178. o.) a téli szünetre mint olvasmány. Önálló olvasás. Érdeklődés felkeltése. Könyvajánlás.
			77.	Karácsonyi angyal Gryllus/ Döbrentey 147. o.	Verstani ismeretek: rím. Vers hangulata. Vers mondanivalójának megfogalmazása közmondások segítségével.
			78.	Karácsonyi ötletek 149. o.	Különböző szövegek értelmezése. Recept, leírás, munkamenet, szerialitás.

				Karácsony a nagyvilágban 151. o.	Differenciált képességfejlesztés: Gondoltad volna... Koncentráció a környezetismerettel
Január	16.		79.	ÓÉV, SZILVESZTER, ÚJÉV ÚJ ÉV Kányádi Sándor: Ballag már Újévi kívánságok (népköltés)	Ünnep szerepe a hétköznapokban. Ünnephez kapcsolódó irodalmi alkotások értelmezése. Ünnepekhez kötődő népszokások. Koncentráció az énekkönyvvel.
			80- 81.	Olvasástechnikai óra Gyakorolj, készülj és menj! 154. o.	Az igék helyes ejtésének, olvasásának problémás esetei, olvasástechnikai gyakorlatok 2. Kiejtéstől eltérő írásmódú igék olvasásának gyakorlása: tj, lj, dj, nj, nyj hangkapcsolat az igékben. Látószöveg-növelő és figyelemgyakorlatok. A plakát mint műfaj. Koncentráció a rajzkönyvvel.
			82.	Bakó Ágnes: Kutyaszánon 158. o.	Hangos olvasás gyakorlása. Szövegfeldolgozás kérdések segítségével. Vázlatírás.
			83- 84.	Lehet a könyveket nem szeretni? Anjusha Pawagi: A lány, aki utálta a könyveket 164. o.	Anyanyelvi tudatosság fejlesztése szómagyarázatokkal, azonos jelentésű szavakkal. Olvasástechnika fejlesztése. Értő olvasás fejlesztése játékos gyakorlatok segítségével.
			85.	összefoglalás	
17.		Állati	86.	féléves felmérő	
			87.	javítás	
			88- 89.	olvasástechnikai óra Az okos csalogány 170. o.	Az igék helyes ejtésének, olvasásának problémás esetei - olvasástechnikai gyakorlatok II. Mássalhangzók és a magánhangzók időtartamának helyes ejtése az igékben (rövidülés – <i>hallgat, álldogál, visszhangzik, bujkál, irkál, turkál - típusú szavak,</i> felszólító módú igék - <i>jössz, játssz típusú szavak,</i> hosszú ly-j- az igékben – <i>süllyed, folyjon, típusú szavak,</i>

			172-173. o.	<p>egyjegyű mássalhangzó kettőzés - <i>zizzen, virrad, suttog</i> típusú szavak, kétjegyű mássalhangzó kettőzés - <i>reccsen, könnyelműsködik</i> típusú szavak</p> <p>d és az l végű igék – <i>mállik, zöldell, küldd, mondd</i> típusú szavak, olvasásának, helyes ejtésének gyakorlása)</p> <p>Képregény olvasása állatszereplőkkel. Azonos történet, különböző műfaj. Népmese. Hasonlóságok és különbségek keresése. Logikai gondolkodás fejlesztése.</p>
		90.	<p>Cirkuszok cirkusza</p> <p>Szegedi Katalin: Álomcirkusz (részlet) 174. o.</p>	<p>Szókincsbővítés, főfogalom alá sorolás. Meseregény részletének olvasása, kreativitás fejlesztése, dramaturgiai ponton való továbblépés gyakorlása. Az ambivalencia szerepe a művészetekben.</p>
		–	<p>Csukás István meseregényének részletének elolvasatása (kötet vége, 176-178. o.) a téli szünetre mint olvasmány, 1. 76. óra!</p>	<p>Önálló olvasás, véleményformálás, művészi befogadás.</p>

MONDATON INNEN, MONDATON TÚL

Olvasókönyv 3. osztályosoknak

2. kötet

Hét	Fejezet	Óra	Téma, lecke, oldalszám	Készségfejlesztési és pedagógiai-didaktikai célok
19.	ÁLLATBŐRZE	91-92.	ÉLJEN AZ ÖMBI Bálint Ágnes: Egy egér naplója (regényrészlet) 4. oldal	Érzelmi, erkölcsi, esztétikai ítélőképesség fejlesztése. Memória-figyelem gyakorlatok. Olvasóvá nevelés – kortárs mai gyermekirodalom népszerűsítése. Vázlat gyakorlása.
93-94.		A VAKONDOK Móra Ferenc: A földvári herceg 8. oldal	Irodalmi szövegfeldolgozás gyakorlása, szövegértés és szókincs fejlesztése. Olvasáskészség fejlesztése. Szókincsbővítés régies kifejezések, mondások által. Koncentráció a nyelvtan tantárggyal (vakond).	
95.		A NAGY PELE 1. Schmidt Egon: A varázsszemüveg (részlet) (ismeretközlő szöveg) 12. oldal	Szó-kép egyeztetéssel szókincsbővítés. Vizuális észlelés, szóbeli szövegalkotás fejlesztése. Szókapcsolatok alkotása, helyes hangsúlyozásuk gyakorlása. Vizuális figyelem, emlékezet és szerialitás fejlesztése játékos mozgásfeladattal. Olvasmányból kiemelt hosszú szavak olvasásának gyakorlása, értelmezése. Több oldalas, hosszú szöveg értő olvasásának előkészítése.	
20.		96.	A NAGY PELE 2. Schmidt Egon: A varázsszemüveg (részlet) 14. oldal	Az olvasmány hangsúlyos olvasásának gyakorlása. Szövegértő olvasás fejlesztése. Mondatfajták felismerése szövegben, helyes hangsúly és hanglejtés használatának gyakorlása. Könyvtár- és internethasználat motiválása, segítése célirányos feladatokkal. Szóanalízis és szintézis szavak betűkre bontásával, és sorba rendezésével. Vizuális figyelem, ítélőképesség fejlesztése, szereplők tulajdonságainak felismerésével. Mesei és valós elemek differenciálása. Szóbeli szövegalkotás: az olvasmány tartalmának felidézése, megfogalmazása szerepbe bújással. Koncentráció a környezetismeret tantárggyal.

	ÁLLATBÖRZE	97.	A JÓLELKŰ HÁZÓRZÓ Zelk Zoltán: A jószívú Sajó (mese) 16. oldal	Előfeltevések az olvasmány címének értelmezése alapján. Szókincsbővítés szómagyarázatokkal. Vizuális figyelem fejlesztése, megadott sorrendnek megfelelően szavak olvasásának, helyes ejtésének gyakorlása. Szavak felismerése, kiemelt és összekevert magánhangzóik alapján. Különböző érzelmeknek megfelelő, kifejező olvasás gyakorlása. Szövegfeldolgozás munkafüzeti feladatokkal.
		98.	KUTYA-MACSKA BARÁTSÁG Bálint Ágnes : Frakk, a macskák réme (meserészlet) 18. o.	Toldalékos, összetett szavak alkotása, olvasásuk gyakorlása. Hiányos szavak és kiemelt szótagjaik egyeztetése, játékos szóalkotási feladatokkal. Az olvasmány kiemelt, „problémás” szavainak olvasása. Mondatok tartalmának kifejezése mozdulatokkal. Szövegértő olvasás fejlesztése. Szövegfeldolgozás és tanulságkeresés munkafüzeti feladatokkal.
		99.	AZ EMBER LEGHŰSÉGE-SEBB TÁRSA 1. Győri Katalin: Bojti (meserészlet) 20. oldal	Egyszerű ábrák, képi jelek mondanivalójának felismerése, megfogalmazása. A megváltozott munkaképességű, fogyatékkal élő embertársaink megbecsülése, empátia kialakítása beszélgetéssel. Annak a megbeszélése is, hogyan segíthetjük őket. Kiemelt mondatok keresése szövegben. Mondatértés fejlesztése mondat-kép egyeztetéssel. Nyelvi játék az olvasmány szavaival. Könyvtár, internet, és szótárhasználat gyakorlása.
	100.	AZ EMBER LEGHŰSÉGE-SEBB TÁRSA 2. Vakvezető kutyák, segítőtársak (ismeretközlő szöveg) 22. oldal	Ismeretközlő szöveg értő olvasásának gyakorlása. Lényegkiemelés fejlesztése. Térbeli tájékozódás fejlesztése játékos mozgásfeladattal. Empátia és segítőkészség alakítása.	
21.	ÁLLATBÖRZE	101-102.	KUTYAVILÁG – MAGAZIN NEM CSAK EBEKNEK Állatos színes újság	Újságoldalakon különbözőképp tördelt szövegek olvasásának gyakorlása. A hungarikum és a magyar kutyafajták. Különböző betűtípusokkal írt szövegek olvasása és értelmezése. A humornak és

		(cikkek) 23. oldal	a humor irodalmi (illetve stílus-) értékének felismerése. Játék és valóság kapcsolata. Az újságírói műfajok, az újságok szerkezete. A rovatok felismerésének gyakorlása a munkafüzetben.
		103. RÁGCSÁLÓK ÉS RAGADOZÓK állatos versek Fecske Csaba: A pocok meg a csürhe; Csoóri Sándor: Farsangnap kutyabál 26. oldal	Szinonimák felismerésével, egyeztetésével szókincs gazdagítása, választékos szóhasználat alakítása. Szókép egyeztetése. Fogalomalkotás és megfelelő fogalomhasználat gyakorlása. Versek hangsúlyos, ritmusos olvasásának gyakorlása. Szótárhasználat, internet és könyvtárhasználat.
		104. Fejezet végi összefoglalás, ismételés	
	A TUDOMÁNY REJTÉLYEI	105. IDŐ Barak László: Időbolt és Ki szelet vet c. versei 28. oldal	A teljes fejezetre vonatkozik a tantárgyi koncentráció a technika és a környezetismeret tárgyakkal. Vers mondanivalójának feldolgozása, értelmezése. Vers helyes hangsúlyozása. Képzelet, fantázia fejlesztése képregény segítségével. Vizuális-verbális kifejezőképesség kapcsolata.
22.		106. A KEZDETEK-TŐL AZ ELKÉSZÜLÉSIG 1. Hogyan készülnek a tankönyveid? (differenciálásra szánt ismeretközlő szöveg) 30-37. oldal	Olvasás- és beszédtechnikai óra Az igék helyes ejtésének, olvasásának problémás esetei - olvasástechnikai gyakorlatok 3. Szokatlan (szaknyelvi és idegen eredetű), illetve hosszú igék (és főnevek) olvasásának gyakorlása. Olvasmány lényegének megértése, értő és értelmező olvasási szint gyakorlása, fejlesztése. (Nem kell megjegyezniük vagy megtanulniuk sem az idegen szavakat, sem a szöveg tartalmát a gyerekeknek! Ki kell tudni nyerniük az ismeretlen szavak és a szöveg értelmét.) Vizuális észlelés fejlesztése és szóbeli szövegalkotás tematikus képről. Részegész viszonyának felismerése. Szótárhasználat gyakorlása idegen szavak értelmezésével. Szókincsbővítés. Szóalkotás szavak szótagjainak sorba

			rendezésével.
	107.	A KEZDETEK-TŐL AZ ELKÉSZÜLÉSIG 2.	Olvasás- és beszédtechnikai óra Szokatlan (szaknyelvi és idegen eredetű), illetve hosszú igék (és főnevek) olvasásának gyakorlása Olvasmány tartalmának szóbeli megfogalmazása folyamatára követésével. Szerialitás fejlesztése. Szövegértő olvasás fejlesztése nehezebb szövegen, feleletválasztós feladat segítségével. Differenciálás. Szóbeli szövegalkotás fejlesztése tematikus képekről. Szó-kép egyeztetés tulajdonságok felismerése alapján. Szinonimák használatának gyakorlása. Vizuális észlelés és szövegértés fejlesztése szöveg-kép egyeztetéssel.
	108.	A KEZDETEKTŐL AZ ELKÉSZÜLÉSIG 3.	Olvasás- és beszédtechnikai óra Szokatlan (szaknyelvi és idegen eredetű), illetve hosszú igék (és főnevek) olvasásának gyakorlása. Összetett szavak alkotása, és olvasása. Vizuális észlelés és emlékezet fejlesztése. Szövegértő olvasás fejlesztése nehéz szövegen. Folyamatára értelmezése, funkciója, szerepe. Folyamatára alapján szóbeli szövegalkotás. (Differenciálásra szánt szöveg! Nem kell megjegyezniük vagy megtanulniuk sem az idegen szavakat, sem a szöveg tartalmát! Ki kell tudni nyerniük az ismeretlen szavak és a szöveg értelmét nehezebb szövegteszten is.)
A TUDOMÁNY REJTÉLYEI	109.	SAKKOZNI EGY GÉPPLEL? A sakkautomata (ismeretközlő szöveg) 38. oldal	Tér-irány orientáció fejlesztése. Ismeretközlő szöveg feldolgozásának menete. Ismerkedés az érvelés technikájával.
	110.	AZ ELSŐ AUTÓTÓL A FORMA-1-IG Az autó (ismeretközlő szöveg) 40. oldal	Ismeretközlő szöveg feldolgozása tagoltan, kérdések segítségével. Differenciált képességfejlesztés. Henry Ford mérnök neve betűhalmazban.

23.	111.	AZ ELSŐ AUTÓTÓL A FORMA–1-IG Az autó 2. + Nemes Nagy Ágnes: Piros autó (vers) 42. oldal	Ismeretközlő szöveg és irodalmi alkotás közti különbségek megfigyeltetése. Ok okozati összefüggések a mindennapjainkban. Kommunikációs készség fejlesztése. Az autók és a környezetszennyezés. Koncentráció a környezetismeret tantárggyal.
	112.	AZ ELSŐ AUTÓTÓL A FORMA–1-IG Autók versengése Forma–1. (ismeretközlő szöveg) 43. oldal	Olvasáskészség fejlesztése idegen szavak olvasása. Ismeretközlő szöveg feldolgozása kérdések segítségével. Szövegelemző eljárások gyakorlása.
	113.	AZ ELSŐ AUTÓTÓL A FORMA–1-IG Hervay Gizella: Autó-mese (mese) 45. oldal	Ismeretközlő szöveg és irodalmi alkotás közti hasonlóságok, különbségek megfigyeltetése. Érvelés technikájának gyakorlása. Az irodalmi alkotás ihlete és a mindennapjaink kapcsolata.
	114.	SZÁRNYALÓ ÓSI VÁGYUNK Rövid repüléstörténet (ismeretközlő szöveg) 46. oldal	Tanulási képesség fejlesztése, ismeretfeldolgozó technikák tanítása: szómagyarázat kisszótár segítségével. Szótárhasználat. Olvasástechnika, szövegértés fejlesztése. A szövegből való adatnyerés gyakorlása. A fejlődés mozgatórugóinak és lépéseinek felismertetése.
	115.	UGRÁS A MÉLYBE 1. Az ejtóernyő története (ismeretközlő szöveg) 49-51. oldal	Önálló tanulás, szövegfeldolgozás fejlesztése. Tanulástechnikai eljárások ismertetése. Előfeltételezések megfogalmazása, a kritikai olvasási szint fejlesztése.
24.	116.	UGRÁS A MÉLYBE 2. Az ejtóernyő története (ismeretközlő szöveg) 49-51. oldal	Ismeretközlő szöveg feldolgozását segítő módszerek. Differenciált képességfejlesztés. Olvasástechnika fejlesztése. Régies, irodalmi nyelvezetű szövegrész értelmezése, irodalmi kitekintés. Az irodalom kapcsolata a többi művészeti ággal.
	117.	A FORGÓSZÁRNY AS CSODA 1. A helikopter (ismeretközlő szöveg)	Tanulási képességek fejlesztése: előzetes ismeretek, olvasott ismeretek egységbefoglalása. Meglevő ismeretre alapozás. Ismeretközlő szöveg feldolgozása. Olvasás és a mindennapi élet kapcsolata.

			52. oldal	
		118.	A FORGÓSZÁRNY AS CSODA 2. Szuhanics Albert: Az ürge álma (vers) 54. oldal	Olvasás és a mindennapi élet kapcsolata. Olvasástechnika, értő olvasás fejlesztése. Ismeretszerző módszerek: könyvtár, internet használata. A vers feldolgozása kérdésekkel és képregénykockákkal. A kritikai gondolkodás fejlesztése: hihető és hihetetlen, mesés és valóságos elemek. Dramatizálás.
	A TUDOMÁNY REJTÉLYEI	119.	SZÁMLÁL, SZÁMOL, SZÁMÍT Az ősembertől a számítógépig (ismeretközlő szöveg) 55. oldal	Szövegfeldolgozás gyakorlása. Szövegtípusok jellemző jegyeinek kiemelése. Szóértelmezés kontextuális függésben. A fejlődés mozgatórugóinak és lépéseinek felismertetése. Részösszefoglalás: magyar kutatók és feltalálók találmányai, felfedezései. Az identitástudat elmélyítése.
		120.	LEVÉL RÉGEN ÉS MOST 1. A kukac (ismeretközlő szöveg) 58. oldal	Szövegtípusok megkülönböztetése. Különböző szöveg-feldolgozási technikák áttekintése. Informatikai ismeretek bővítése.
25.		121.	LEVÉL RÉGEN ÉS MOST 2. Varró Dániel: Túl a Maszat-hegyen (verses meseregény, részletek) 59. oldal	A vers értő olvasásának gyakorlása. Régen és most ütköztetése. Hasonlóságok és különbségek felismertetése. Alapvető verstani ismeretek áttekintése. A versek jellemző jegyei. Rímek fajtái.
		122.	AZ ÉLET FORRÁSA A C-vitamin (ismeretközlő szöveg) 60. oldal	Szókapcsolatok, szóösszetételek olvasása. Kommunikációs készség fejlesztése. Ismeretek rendszerezése, koncentráció a környezetismeret tantárggyal. Az egészséges táplálkozás.
		123.	A LABOR REJTÉLYE A Nobel-díjas magyar feltaláló és a paprika (ismeretközlő szöveg) 62. oldal	Ismeretközlő szöveg feldolgozásának menete. Olvasástechnika fejlesztése. Ismeretek egységbefoglalása. Komplex látásmód fejlesztése, koncentráció a környezetismeret tantárggyal.

		124.	TOLLAK MINDEN MENNYISÉGBE N 1. 64. oldal Egy feltaláló naplójegyzeteiből – A golyóstoll feltalálása (naplórészlet) 66. oldal	<p>Olvasás- és beszédtechnikai óra Az igék helyes ejtésének, olvasásának problémás esetei – olvasástechnikai gyakorlatok</p> <p>Az igekötős igék olvasásának gyakorlása</p> <p>Tematikus képről szógyűjtés, és szövegalkotás. Rész-egész viszonyának felismerése, az eseménykép kiemelt részleteivel. Szó-kép egyeztetések igekötős igék olvasásának gyakorlása. Hosszú, toldalékos igekötős igék olvasásának gyakorlása. Rokon értelmű igék egyeztetése, szókincsbővítés szómagyarazatokkal. Mondatszók érzelmeknek megfelelő kifejező olvasása.</p> <p>Naplórészlet olvasása, a napló formai jegyeinek megbeszélése.</p> <p>A dátum központozása, helyesírása. Az igekötő értelmmódosító szerepe.</p> <p>Koncentráció a nyelvtan tárggyal.</p> <p>Ismerkedés a naptárral, régebbi időkben is.</p>
	A TUDOMÁNY REJTÉLYEI	125.	TOLLAK MINDEN MENNYISÉGBE N 2. Az úrtoll és az UV-toll rejtélye (újságcikk, 67. oldal)	<p>Olvasás- és beszédtechnikai óra Az igék helyes ejtésének, olvasásának problémás esetei – olvasástechnikai gyakorlatok</p> <p>Az igekötős igék olvasásának gyakorlása</p> <p>Újságcikk olvasása. A cikk formai-stiláris jegyei, szerkezete. Különböző betűtípusokkal írt szöveg értő olvasása. Matematikai feladat a szöveg alapján.</p>
26.	A TUDOMÁNY REJTÉLYEI	126.	Fejezet végi ismétlés	
		127.	negyedéves ismétlés	
		128.	negyedéves felmérő	
		129.	javítás	

	A KALENDÁRIUM TITKAI – TAVASZ	130.	A TAVASZ HÍRNÖKEI 68. oldal Egy kis ornitológia (ismeretközlő szöveg) Szabó Lőrinc: Tavas Király Levente: Kiszámoló (versek) 69. oldal	Koncentráció a környezetismeret tantárggyal. Vizuális percepció fejlesztése. Rímpárok alkotása, egymással rímelő szavak keresése. Versolvasás gyakorlása: a vers hangulatának megfelelő ritmus, hangsúly, hanglejtés alkalmazása. Koncentráció az ének-zene tárgygal.
27.		131.	TÉLVÍZ IDEJÉN Kányádi Sándor: Csikorgó, a fagykirály (mese) 70. oldal	Értő és kreatív olvasási szint fejlesztése. Szómagyarázat, szókincsgyarapítás. Szólások, közmondások értelmezése. Mese és valóság kapcsolatának megbeszélése.
		132.	A TAVASZ ELSŐ VIRÁGA 1. 72-77. oldal	Koncentráció a technika tantárggyal. Finommotorika fejlesztése. Vizuális memória-figyelem fejlesztése. Szóbeli szövegalkotás. Alak-háttér differenciálás. Írásbeli utasítássor értelmezésével és képsor követésével szövegértő olvasás fejlesztése. Feladat megoldását elősegítő szöveg értelmező olvasása. Önálló tanulási technikák. Könyvtár- és internethasználat.
		133.	A TAVASZ ELSŐ VIRÁGA 2. A Hóvirág (észt népmese, 73. oldal)	Szövegértő olvasás fejlesztése. Olvasmány feldolgozása részletekben, a tartalom megértését segítő feladatokkal. Beszélgetés az olvasott meséről.
		134.	A TAVASZ ELSŐ VIRÁGA 3. A Hóvirág (észt népmese, 73. oldal)	Olvasmány értő és kifejező olvasásának gyakorlása. Vázlatkészítés. Közmondások komplex értelmezése, választékos kifejezőmód fejlesztése. Szereplők tettei alapján tulajdonságaik megítélése, egyéni érzelmek alakítása. Komplex fogalmak értelmezése, többirányú értelmezhetősége. Vita. Kritikai és kreatív gondolkodás fejlesztése. Emberi tulajdonságokkal felruházott mesehősök és a cselekmény alakulásának viszonya. Kapcsolat a való élettel. A mese magasabb szintű megértése, tanulsága, üzenete. Népi időjósok olvasása, értelmezése,

			tartalmi összefüggésük vizsgálata az olvasmánnyal. Vizuális percepció fejlesztése. Tartalmi összefoglalás.	
		135.	<p>OLVADÁS UTÁN Nemes Nagy Ágnes: Tavaszi felhők Végh György: Virághozó április (versek) Tavaszi szavaink (ismeretközlő szöveg) 78. oldal</p>	<p>A vers mint műfaj. A vers mondanivalójának megfogalmazása. Vers kifejező olvasása. Irodalmi és ismeretközlő szövegek a mindennapjainkban. Szótövek és történetük. Tő és értelem viszonya. Hónapok és nevük eredete. Mögöttes értelem keresése a komplexebb megértés céljából. Koncentráció a nyelvtan tantárggyal.</p>
28.		136.	<p>IDŐJÁRÁS 1. Péter Erika: Zsákbamaczka (vers) Az időjárás és az évszakok (ismeretközlő szöveg) 80-83. oldal</p>	<p>Alak-háttér tagolás fejlesztése. Szószintézis. Gondolkodás fejlesztése, összefüggések felismerése, megfogalmazása. Versolvasás a ritmusnak, tartalomnak, hangsúlyoknak, szünettartásnak megfelelően. Érzelmek, vélemények megfogalmazása az olvasott verssel kapcsolatban. Költői eszköz: a hasonlat (metafora). A jelenség felismertetése, szerepének megbeszélése. Ismeretközlő szöveg olvasása. A csillagászat és a nyelvi kifejezőeszközök kapcsolata, a megfigyelés jelentősége. Értő olvasás fejlesztése, a szöveg értelmezését segítő kérdések alapján. Koncentráció a környezetismeret tantárggyal.</p>
		137.	<p>IDŐJÁRÁS 2. Az időjárás és az általános felmelegedés (ismeretközlő szöveg) 80-83. oldal</p>	<p>Ismeretközlő szöveg olvasása. Szövegértés fejlesztése. Hangos kifejező és néma, megismerő, értő olvasás gyakorlása. Tartalmi összefoglalás képek alapján. Szóbeli szövegalkotás fejlesztése. Naprakész információk kinyerése: a globális felmelegedés és az üvegházhatás, lehetséges következményeik. Kitekintés a Föld jövőjére. Kritikai gondolkodás fejlesztése. A jó-rossz, hasznos-haszontalan ambivalenciája. Koncentráció a környezetismeret tantárggyal.</p>
		138.	<p>GÖRÖG MÍTOSZOK 1. A labirintus</p>	<p>Olvasástechnikai óra A főnevek helyes ejtésének, olvasásának problémás esetei – olvasástechnikai</p>

		<p>(ismeretközlő szöveg) 84-86. oldal</p>	<p>gyakorlatok 1. Idegen nyelvű, szokatlan köznevek és nehezen olvasható tulajdonnevek, összetett főnevek olvasása. Tematikus képről szóbeli szövegalkotás. Vizuális percepció és memória fejlesztése. Szóanalízis. Labirintus feladatok. Szem-kéz koordináció fejlesztése. Összetett szavak felismerésének, olvasásának gyakorlása. Játékos olvasási gyakorlatok. Szó-kép egyeztetéssel szókincs bővítése.</p>
	139.	<p>Görög mítoszok 2. A labirintus (hitregék, 87. oldal)</p>	<p>Olvasástechnikai óra A főnevek helyes ejtésének, olvasásának problémás esetei – olvasástechnikai gyakorlatok 1. Idegen nyelvű, szokatlan, nehezen olvasható köznevek és tulajdonnevek, összetett főnevek pontos olvasása. Differenciálásra szánt olvasmány olvasása, előzetes megfigyelési szempontokkal, a szöveg lényeges elemeinek kiemelésével. A szinonímia működése, a szinonimák találkozása (felcserélhetősége és nem felcserélhetősége kontextuális függésben), a szövegbe ágyazott szavak aktuális jelentése. Koncentráció a nyelvtannal. Szöveg részletes elemzése, vázlatkészítés, a mondanivaló lényegének kiemelése. Szövegértés fejlesztése. Tartalmi összefoglalás, szóbeli fogalmazókészség fejlesztése. Egy kis mitológia. A mítosz fogalma, a <i>legenda</i>, <i>rege</i>, <i>monda</i> fogalmak előkészítése (történelmi fejezet). A szöveg feldolgozása a munkafüzetben, olvasástechnikai feladatok.</p>

	- A KALENDÁRIUM TITKAI TAVASZ	140.	CINCÉREK ÉS MANÓK LAKÓHELYE 1. 88-89. oldal A hőscincér (ismeretközlő szöveg)	Szószintézis szavak összekevert szótagjainak sorba rendezésével. Vizuális figyelem fejlesztése, azonos betűtípusokkal írt szótagok felismerésével. Összetett szavak alkotása képek alapján. Szinonimák felismerése, válogatása. Rövid ismeretközlő szöveg olvasása, értelmezése. Koncentráció a környezetismerettel. Olvasott szöveg megértésének ellenőrzése képek kiválasztásával. Játékos olvasási gyakorlat: megadott irányok alapján szóolvasás táblázatban. Ismerkedés az olvasmánnyal.
29.		141.	CINCÉREK ÉS MANÓK LAKÓHELYE 2. Galambos Bernadett: Kéregmanó (mese) 89-90. oldal	Olvasmány olvasásának gyakorlása. Hangos és néma értő olvasás fejlesztése. Szókincsbővítés szómagyarazatokkal. Szövegtagolás és lényegkiemelés gyakorlása. Vázlatkészítés. Tartalmi összefoglalás. Szöveg feldolgozása gyakorló feladatokkal (munkafüzet).
		142.	A VACKOR HŐSTETTE 1. 91. oldal Fésűs Éva: Mese egy vadkörtefáról 92. oldal	Koncentráció a környezetismeret tantárggyal. Fák és alakjuk, terméseik. Szó-kép egyeztetés. Szókincsbővítés. Rokon értelmű szavak egyeztetése. Hosszú szavak olvasása. Olvasmány címének értelmezése. Előfeltevés – szóban mesealkotás, a kreatív gondolkodás fejlesztése. Fantázia fejlesztése. Szóanalízis. Értő, kifejező olvasás fejlesztése.
		143.	A VACKOR HŐSTETTE 2. Fésűs Éva: Mese egy vadkörtefáról 93. oldal	Az olvasmány értő és kifejező olvasásának gyakorlása. Szövegértés fejlesztése. Vázlatkészítés. Tartalmi összefoglalás. Szóbeli szövegalkotás fejlesztése. A mese tanulsága (munkafüzeti feladatok).
		144.	GYÓGYÍTÓ FŰSZERSZÁMAI NK 1. Gyógy- és fűszernövények (ismeretközlő szöveg)	Koncentráció a környezetismeret tantárggyal. Szókincsbővítés szómagyarazatok és szavak egyeztetésével. Nyelvi játékok, szóalkotási feladatok. Szó-kép egyeztetés. Szókincsbővítés. A szerszám mint régi szó értelmezése (kellék, segítőeszköz, „szer”, melynek segítségével sikerülhet valami, ami

			anélkül nem), szóetimológiák és funkciók; koncentráció a nyelvtannal és a környezetismerettel.	
		145.	GYÓGYÍTÓ FŰSZERSZÁMAI NK 2. Nagy Bandó András: Ezerjófű (vers)	Ritmusnak, hangulatnak megfelelő hangsúlyos versolvasás gyakorlása. Verselemzés: hangulat, cím, rímek, ritmus, érzelmek, vélemények. Szógyűjtés a versből értelmezéssel együtt. Tanulási technikák. Könyvtár- és internethasználat.
		146.	KÉKELLŐ VIRÁGOK Képes viráglexikon 96. oldal Lázár Ervin: Virágszemű (mese) 96-97. oldal	Koncentráció a környezetismeret tantárggyal. Lexikon fogalmának elmélyítése, azonosságok és különbségek a szótárral. A lexikonhasználat. Információ kinyerése. Esztétikai, erkölcsi érzék fejlesztése irodalmi szöveg által. Olvasóvá nevelés alapjainak lerakása. Kortárs gyermekirodalmi alkotások megszerettetése. Olvasástechnika fejlesztése. A mese tanulsága (mf).
30.		147.	HŐS MÁRTÍRJAINK 1. 98. oldal A tizenhárom aradi (ismeretközlő szöveg) 100. oldal	<p>Olvasástechnikai óra A főnevek helyes ejtésének, olvasásának problémás esetei; olvasástechnikai gyakorlatok 2.</p> <p>Személynevek, régies írásmódú, nehezen olvasható családnevek olvasása. Szóbeli szövegalkotás tematikus képről, meglévő ismeretre alapozás. Szóanalízis, betűpótlás hiányos szavakban. Alak-háttér differenciálás. Összetett szavak alkotása. Kézírás, aláírások olvasása. Könyvtár- és internethasználat. Szószintézis szótagokból szóalkotással. Hangos és néma olvasás gyakorlása. Olvasmány elemzése, vázlatkészítés, tartalmi összefoglalás.</p>

A KALENDÁRIUM TITKAI – TAVASZ	148.	HŐS MÁRTÍRJAINK 2. A tizenhárom aradi (kislexikon) 101. oldal	<p>Olvasástechnikai óra A főnevek helyes ejtésének, olvasásának problémás esetei; olvasástechnikai gyakorlatok 2. Személynevek, régies írásmódú családnevek olvasása. A hősiesség fogalmának megbeszélése. Jócselekedet és büntetés ambivalenciája. Az érdek fogalma. A kritikai gondolkodás fejlesztése. A nemzettudat erősítése. Az egy néphez tartozás fogalmának megbeszélése. A történelmi olvasmányok előkészítése. Lexikonhasználat gyakorlása, az olvasási cél megállapítása. A szerialitás fejlesztése.</p>
	149.	TITKOK 1. 102. oldal Ágai Ágnes: A titkokat az ujjaimnak mondom el (prózaversrészletek) 103. oldal	<p>Esztétikai érzék fejlesztése versek által. Önálló szövegfeldolgozás, reflektálás. Kommunikációs készség fejlesztése – érzelmek és vélemény megfogalmazása.</p>
	150.	TITKOK 2. Sebők Éva: A titkodox (mese) 104. oldal Kiss Ottó: Az igazi dolgok... (vers) 105. oldal	<p>Értő olvasás fejlesztése. Szókincsbővítés szólásmondásokkal. Könyvtárhasználat. Tanulástechnikák, önálló ismeretszerző eljárások. Mese olvasása értelmező és kreatív olvasási szinten. A vers feldolgozása, értelmezése. A költői túlzás mint költői eszköz.</p>
	151.	BÖLCSÓDALOK József Attila: Altató 106. oldal Félelmeink (ismeretközlő szöveg) Népi altatók Csángó bölcsődal 107. oldal	<p>Vers kifejező olvasása, előadása. Vers jellemző jegyei. Műköltészet-népköltészet kapcsolata. Néprajzi kitekintés fotó segítségével. A Szózatban (tanév vége) is szereplő <i>bölcső</i> szó értelmezése, a fogalom előkészítése. Az altató mint műfaj. A bölcsődalok jellegzetességei. Az alvás és az ébrenlét viszonya. Álom és valóság kapcsolata. Magyarok a határon túl – önálló ismeretszerző eljárás.</p>

31.		152.	A KAPUVÉDŐ 108. oldal Zelk Zoltán: A kapus (vers) 109. oldal	Sportok és sporteszközök, szabályok. Játékosok különböző posztokon – szövegértési feladat. Koncentráció a testnevelés tantárggyal. Ritmusnak, hangulatnak megfelelő hangsúlyos versolvasás gyakorlása. Verselemzés: hangulat, cím, rímek, ritmus, érzelmek, vélemények. Szógyűjtés a versből. Szó-kép egyeztetéssel szómagyarázatok, a vers értelmezése. Hiányos mondatok olvasása, értelmezése, kiegészítése szavakkal. Szóalkotási feladatok.
		153.	KOMOLYAN JÁTSZANI?! 110. oldal Csukás István: Játsszani csak komolyan lehet (mese) 111. oldal	Irányított beszélgetés képekről, kérdések alapján. Vizuális figyelem és emlékezet fejlesztése. Szó-kép egyeztetéssel szómagyarázatok. Szövegértő olvasás fejlesztése. Előfeltevések a cím alapján. Véleményalkotás, vélemények szóbeli megfogalmazása.
	A KALENDÁRIUM TITKAI – TAVASZ	154.	IRÁNY MAGYAR-ORSZÁG! 1. 112. oldal	Olvasástechnikai óra Informatikai ismeretek. Az internet és internetes felület, az azon való tájékozódás. Koncentráció a környezetismeret tantárggyal. A főnevek helyes ejtésének, olvasásának problémás esetei - olvasástechnikai gyakorlatok 3. Földrajzi nevek olvasásának gyakorlása Nehezen olvasható, hosszú földrajzi nevek, kötőjeles földrajzi nevek, összetett és többszörösen összetett földrajzi nevek (<i>cseppkőbarlang, Kiskunfélegyháza, Balatonföldvár</i> típusú szavak) olvasása. Internetes honlap értő olvasásának gyakorlása. Rész-egész viszonyának felismerése. Szavak és szómagyarázatok egyeztetésével szókincsbővítés.
		155.	IRÁNY MAGYAR-ORSZÁG! 2. 114. oldal	Olvasástechnikai óra Informatikai ismeretek Az internet Koncentráció a környezetismeret tantárggyal A főnevek helyes ejtésének, olvasásának

				<p>problémás esetei - olvasástechnikai gyakorlatok 3.</p> <p>Földrajzi nevek olvasásának gyakorlása</p> <p>Hosszú földrajzi nevek, kötőjeles földrajzi nevek, összetett és többszörösen összetett földrajzi nevek olvasása.</p> <p>Internetes honlap értő olvasásának gyakorlása.</p> <p>Szituációs játékok az olvasott szöveg alapján.</p>
	A KALENDÁRIUM TITKAI – TAVASZ	156.	<p>Anyák napjára</p> <p>Mentovics Éva: Az én titkom (vers)</p> <p>Anyák napi meglepetések (ismeretközlő szövegek)</p> <p>116-117. o.</p>	<p>Érzelmi, erkölcsi ítélőképesség fejlesztése.</p> <p>Különböző szövegtípusok fontossága, különböző olvasási célok.</p> <p>Komplex látásmód kialakítása.</p> <p>Koncentráció a technika tantárggyal.</p>
32.		157.	<p>Fejezet végi ismétlés</p>	<p>Ismeretek rendszerezése, egységbe foglalása.</p>
	TITOKZATOS IDŐUTAZÁS	158.	<p>UTAZZ VISSZA AZ IDŐBEN!</p> <p>118-119. oldal</p> <p>Vissza a babakorig, vissza a történelmi korokig (ismeretközlő motivációs fejezetnyitó szöveg)</p>	<p>A történet és a történelem fogalma vizuális támogatással. Összefüggéseik és különbségeik megfigyeltetése.</p> <p>Nemzeti identitás fontosságának kialakítása, tudatosítása.</p> <p>Az énből való kiindulás, az én megértésének fontossága, motiváció a közösség irányába.</p> <p>Családi történet és a nemzet története közti kapcsolat megfigyeltetése – az együvé tartozás felismertetése.</p> <p>Lényegkiemelés.</p> <p>Olvasástechnika fejlesztése.</p>
		159.	<p>A CSODASZARVA S ÉS A MAGYAROK 1. 120. oldal</p> <p>Móra Ferenc: Rege a csodaszarvasról (monda)</p>	<p>Monda, rege mint műfaj. Műfaji sajátosságok megfigyeltetése.</p> <p>A bevezetésből következtetések levonása.</p> <p>A csodás és a valóságos elemek megfigyeltetése.</p> <p>A lábjegyzet mint önálló tanulásra alkalmas forma.</p> <p>Olvasástechnika fejlesztése régi kifejezések olvasásával.</p> <p>Irodalmi, esztétikai érték kiemelése.</p>
		160.	<p>A CSODASZARVA</p>	<p>Művészeti alkotások közti kapcsolat kiemelése. Komplex látásmód és</p>

		<p>S ÉS A MAGYAROK 2.</p> <p>A magyarok neve és a törzsek, vezérek (ismeretközlő szöveg) 122. oldal</p> <p>A rovásírás (megismerkedés, feladatok) 123. oldal</p>	<p>a kritikai gondolkodás fejlesztése. A magyarok a világ nyelveiben és a történelmi háttér. A régi magyarok írása – kultúrtörténeti kitekintés. A rovásírás és a titkosírás kapcsolata. Azonos történet – másfajta interpretáció. Bevezetés elemzése – koncentráció a fogalmazás tantárggyal. Tanulástechnikai eljárások –előzetes ismeretek rendszerezése, egységbe foglalása.</p>
	161.	<p>A CSODASZARVA S ÉS A MAGYAROK 3.</p> <p>A csodaszarvas a néphagyományban (ismeretközlő szöveg)</p> <p>A kilenc csodaszarvas (népköltés; kolinda) 124. oldal</p>	<p>Népköltészeti alkotások: népköltés. A motívum és jelkép jelentősége az irodalomban. Műfaji jellegzetességek kiemelése. Kifejező olvasás gyakorlása. Népszokások és a hozzájuk fűződő művészeti értékek. Koncentráció az ének-zene tárgygal.</p>
33.	162.	<p>A CSODASZARVA S ÉS A MAGYAROK 4.</p> <p>Villáminterjú a történésszel (interjú olvasása) 125. oldal</p> <p>A történelem és a mondavilág – összefoglalás</p>	<p>Különböző szövegtípusok – kapcsolatok a mindennapi élet során. (Monda, vers, interjú, ismeretközlő szöveg.) Az interjúból kinyerhető információ. A hitvilág és a történelem kapcsolata és szétválasztása, meghasítása. A rokonság, vérrokonság fogalma. Az összetartozás ismérvei. A kritikai gondolkodás fejlesztése. Tanulástechnikai gyakorlatok – az ismeretszerzés különböző módjai.</p>

	TITOKZATOS IDŐUTAZÁS	163.	A HUNOK 1. A történést kérdztük (ismeretközlő szövegbe ágyazott monda: A hunok hazát keresnek) 126. oldal	Differenciált képességfejlesztés. Interjú jellemző jegyei. A kétfajta szöveg (interjú, monda) stílusának, információértékének, azonosságainak és különbözőségeinek megfigyeltetése. Elemző, kritikai és esztétikai közeledés a mondákhoz.
		164.	A HUNOK 2. A turulmadár (ismeretközlő szövegbe ágyazott monda: Emese álma) 127. oldal	A monda jellemző jegyeinek kiemelése. Ismeretközlő szöveg-monda kapcsolata az olvasmányban. A monda eseményei (ennek megléte) és stilisztikai jellemzői (ennek hiánya a szövegben). Olvasástechnika fejlesztése.
		165.	A HUNOK 3. Móra Ferenc: Az isten kardja (monda) 128. oldal	Ismerkedés a magyar nép mondabéli történetével. Olvasás, szövegértés, a szövegben való tájékozódás fejlesztése. Csodás elemek jelentősége, szerepe a mondában. Szépirodalmi kitekintés.
		166.	A MAGYAROK ÉS AZ ÚJ HAZA 1. Móra Ferenc: A magyarok útra kelnek (A vérszerződés) 129. oldal	Nemzeti identitás alakítása. Nemzeti múlt szerepe az egyén életében. Az egység hiányának mint akadálnak a felfedeztetése – történelmi vonatkozások kinyerése a mondából feladat segítségével. Az olvasási-tanulási stratégiák fejlesztése. Olvasástechnika fejlesztése, szövegfeldolgozás gyakorlása.
34.		167.	A MAGYAROK ÉS AZ ÚJ HAZA 2. Árpád, a honalapító (képregényes szöveg a Fehér ló mondájával) 130. oldal A honfoglalás a történelem szerint 131. oldal	Hon és haza szavak jelentősége. Mondat: csodás elemek és a valóság kapcsolata. Ismeretek rendszerezése, egységbe foglalása. A múlt és a jelen kapcsolata, szoros összefüggése képregény segítségével. A honfoglalás a mondában és a történelem tanúsága szerint. Tér tájékozódás, térképismeret fejlesztése. A múlt és a jelen kapcsolata.
		168.	A CSETELŐ LÁ- NYOK ÉS A HONFOGLALÓ MAGYAROK 1. 132. oldal	Olvasástechnikai óra Informatikai ismeretek. Az internet. Emotikonok használata. Koncentráció a fogalmazás tantárggyal.

			<p>Melléknevek hosszú mássalhangzóval, mássalhangzó-torlódással, a kiejtéstől eltérő írásmódú melléknevek olvasása. Szóbeli szövegalkotás tematikus képről. Rész-egész viszonyának felismerése. Tulajdonságok alapján képek kiválasztása. Szókapcsolatok alkotása, olvasása, helyes ejtése. Mondatalkotási feladatok. Rokon értelmű melléknevek felismerése, gyűjtése. Szóbeli szövegalkotás fejlesztése. Ismerkedés az olvasmány szövegével, annak előkészítése.</p>
		<p>169. A CSETELŐ LÁ- NYOK ÉS A HONFOGLALÓ MAGYAROK 2. 134. oldal</p> <p>A messzi Amerika, a honfoglaló magyarok és a csetelés Cset szöveg, dialógus</p>	<p>Olvasástechnikai óra Informatikai ismeretek Az internet Emotikonok használata Koncentráció a fogalmazás tantárggyal.</p> <p>Melléknevek hosszú mássalhangzóval, mássalhangzó-torlódással, a kiejtéstől eltérő írásmódú melléknevek olvasása. Olvasmány kifejező és értő olvasásának gyakorlása. Véleményalkotás, szóbeli, és írásbeli kifejezőképesség fejlesztése. Szókincsbővítés. Ki mondja kinek? Ki kit idéz? A szavak stílusértéke. Koncentráció a nyelvtan tantárggyal.</p>
		<p>170. HONFOGLALÁS KORABELI DIVATOK 136. oldal</p> <p>Divatos érdekességek a honfoglalás korából (ismeretközlő szöveg)</p>	<p>Ismeretközlő szöveg feldolgozásának gyakorlása (életmód- és kultúrtörténet). Kommunikációs készség fejlesztése. Koncentráció a rajz tantárggyal. A hagyományok tisztelete, hagyományörzés. Ismeretek egységbefoglalása, tudáselemek összeillesztése, komplexitás. Könyvtárhasználat.</p>
		<p>171. A MAGYAROK NYILAITÓL... 1. A történelmet kér- deztük... (ismeretközlő szöveg) 138. oldal</p>	<p>A törzsszövetség felbomlásának történelmi okai. A letelepedés és következményei. Ismeretközlő szöveg olvasása, értelmezése. A kalandozások kora. Lehel vezér mondája szépirodalmi feldolgozásban. A kilátástalan helyzet és a hőstett kapcsolatának elemzése, megbeszélése.</p>

		Kányádi Sándor: Lehel vezér lova (monda) 139. oldal	
35.	172.	A MAGYAROK NYILAITÓL... 2. 140. oldal Benedek Elek: Botond (monda) 141. oldal	Botond nevének előkészítése. Régi magyar személynevek. A monda jellemző jegyeinek tudatosítása. Értő olvasás fejlesztése, önálló szövegfeldolgozás segítése. A szöveghez való egyre kritikaibb, elemzőbb közeledés elősegítése.
	173.	A MAGYAR SZENT KORONA 142. oldal <i>A magyar korona</i> (Szent István legendája – részlet) 143. oldal	Időszalagon való tájékozódás, ismétlés, ráhangolódás. Nemzeti jelképeink szerepe, fontossága. Ünnepek jelentősége egy nemzet életében. Nemzeti ünnepeink. Értő olvasás fejlesztése. Szókincsbővítés: a <i>korona</i> szó több jelentése. A legenda szó fogalma – önálló tanulás. A koronázás jelentőségének megbeszélése. A korona a királyok fején a mesékben és a valódi királyok fején. Mese és valóság elkülönítése, az értékeik összefoglalása.
	174.	A VITÉZSÉG JUTALMA A lovagok (ismeretközlő szöveg) 144. oldal	<i>Értő olvasás fejlesztése.</i> <i>Ismeretközlő szöveg feldolgozása kérdések segítségével. A történelem folyamatai megértésének elmélyítése hadtörténeti háttérrel.</i>
	175.	A VITÉZSÉG JUTALMA 145. oldal Andorás vitéz (székelyföldi népmonda) Az Andrássyak és a millennium 145. oldal	<i>Kitekintés a határon túli magyar népköltészetre. Olvasási stratégiák tanulása szövegfeldolgozó kérdések segítségével.</i> <i>Történelmi és politikus család megismerése. A millennium fogalma.</i>
	176.	A HAMISÍTÓ ÉS A SZAKÉRTŐ 1.	<i>Olvasástechnikai óra</i>

		Körösvény 146-147. oldal	<p><i>Nyomatott nagybetűs szöveg olvasása.</i></p> <p><i>Tematikus képről szóbeli szövegalkotás.</i></p> <p><i>Kifejező hangos olvasás fejlesztése.</i></p> <p><i>Rövid szöveg tartalmának összefoglalása szóban. Szó-kép egyeztetés. Szókincs bővítése.</i></p> <p><i>Helyesírási készség fejlesztése.</i></p> <p><i>Szószintézis szótagokból szóalkotással.</i></p> <p><i>Vizuális figyelem fejlesztése.</i></p>
36.	177.	A HAMISÍTÓ ÉS A SZAKÉRTŐ 2. Az írásszakértő 148. oldal Újságcikk a hamisítóról 149. oldal	<p><i>Olvasástechnikai óra</i></p> <p><i>Kézírások olvasása</i></p> <p>Hogyan dolgozik az íráselemző? Szómagyarzatok és szavak egyeztetése. Szókincsbővítés. Szövegértő olvasás fejlesztése. Játékos íráselemzés. Interjú olvasása. Különböző betűtípusokkal írt szöveg olvasásának gyakorlása. Lényeges információk kiemelésének gyakorlása, tartalmi összefoglalás. Vélemények szóbeli megfogalmazása, szóbeli kifejezőkészség fejlesztése.</p>
	178.	MAGASZTOS KÖLTEMÉNYEI NK 1. A Himnusz és a Szózat előkészítése 1. 150. oldal	<p>Nemzeti identitás erősítése.</p> <p>Nemzeti jelképeink.</p> <p>Ünnepélyes alkalmak.</p> <p>Történelmi figurák ismételése és megismerése játékos feladat segítségével. Memória-figyelem fejlesztése. A 2 vers tájainak előkészítése képek segítségével. A kunok letelepedésének története.</p> <p>Történelmi események rendezése az időben időszalag segítségével.</p>
	179.	MAGASZTOS KÖLTEMÉNYEI NK 2. A Himnusz és a Szózat előkészítése 2. 152. oldal	<p>Ismeretközlő motivációs szöveg a himnuszok eredetéről. A két költő megismerése, kortárs szobrászok alkotásai. A képek jegyzékének használata. Tartalmi visszautalás a fejezetnyitó szövegre. A fohász jelentősége.</p>
	180.	MAGASZTOS KÖLTEMÉNYEI NK 3.	<p>A vers értelmező olvasása, feldolgozása kérdések és képek segítségével.</p> <p>A történelmi események emlegetésének</p>

		<p>153. oldal</p> <p>A Himnusz olvasása és feldolgozása</p>	<p>jelentősége az összetartozás erősítésében. A keretes szerkezet.</p> <p>A vers szavainak értelmezése önálló tanulási stratégiákkal. Szótárhasználat, a többjelentésű szavak aktuális jelentésének mérlegelése, eldöntése.</p> <p>A vers nehezen érthető sorainak értelmezése hétköznapi megfogalmazásokkal (differenciálás, önellenőrzés).</p> <p>Történelmi nagyjaink elhelyezése az időben, a róluk tudottak felidézése.</p> <p>Kortárs magyar képzőművész alkotásának megismerése, a Himnusz jegyeinek felfedezése.</p>
	181.	<p>MAGASZTOS KÖLTEMÉNYEI NK 4.</p> <p>155. oldal</p> <p>A Szózat olvasása és feldolgozása</p>	<p>A magasztos szó értelmezése, adaptálása a versekhez.</p> <p>Nagy magyar zeneszerzők és a Szózat zeneszerzője. Visszautalás az ismeretközlő szövegben olvasottakra, ráhangolódás.</p> <p>A vers értelmező elolvasása, elemzése.</p> <p>A fohász címzettje.</p> <p>A történelmi visszatekintés a versben és a nemzet összetartozásának, erejének kapcsolata.</p> <p>Ellentétek keresése a versben. Az ellentét mint költői eszköz. A keretes szerkezet.</p> <p>A két himnusz összehasonlítása, összehasonlító elemzése.</p>
37.	182.	Fejezet végi összefoglalás	
	183.	Év végi összefoglalás, ismétlés	
	184.	Év végi témazáró	
	185.	Év végi témazáró – javítás	
	186.	Nyári olvasmányok, nyári könyvajánló	Beszélgetés

Fogalmazás tankönyv
3. osztályosoknak

Tanmeneti ajánlás

37 óra (heti 1 tanóra)

KOMP-könyvek

Hó	Tkör	Óra	Téma	Tananyag, célok
Szeptember	Szavakból mondat (Az indiánok földjén)	1.	Ismerkedés az új tantárggyal	A tankönyv fejezetei, használata. Ismerkedés a tartalomjegyzékkel. Előzetes elvárások, vélemények összegyűjtése a tartalomjegyzék és a fejezetnyitó nagy képek segítségével.
		2.	Beszédes szavak Szavak és jelentésük	Beszélgetés az indiánokról. Szavak csoportosítása (rokon értelmű, ellentétes, hangutánzó szavak, hasonló hangzású szavak). Anyanyelvi tudatosság fejlesztése. Anyanyelvi ismeretek alkalmazása. A beszédes szavak – a főnevek (tulajdonnevek) és a melléknevek előkészítése. Szókapcsolatok alkotása. Az élményfüzet bevezetése.
		3.	Kerek mondatokban beszélve Szóbeli mondatalkotás	A szavak értelme, üzenete, kommunikációs szerepe. Szóbeli mondatalkotás adott képpel kapcsolatban. Kontextusteremtés. Szóhalmaz-válogatás képnek megfelelően. Szórend. Mondat jelentéstartalmának változása a szórend megváltoztatásával. Logikai rend a mondatban. Szövegteremtés. Képregény készítése szóban – szóbeli szövegalkotás. Odaillo / nem odaillo részletek keresése, javítása a szövegen belül. Írásbeli szövegalkotás.
		4.	Egyre bővülő mondatok Mondatbővítés	Szóbeli mondatalkotás különböző stílusban, megadott szempont szerint. A tanult mondatfajták ismétlése – kapcsolat a nyelvtanál. Mondatbővítés megfigyelése. Rövid szöveg készítése. Mondatbővítés kérdések segítségével, majd önállóan, képi segítséggel. Nyelvi játékok: Figyelem- és memóriafejlesztő dramatikus játék. („Reggel, miután felkeltem...”) Tollbarajzolás.

5.	Sok beszédnek sok az alja Mondatszűkítés	Terjengős, lényegtelen és zavarosan előadott információkat tartalmazó szöveg olvasása. Lényegkiemelés. Mondatszűkítés. Mondatszűkítési gyakorlat: SMS. A képregény mint mondatszűkítési gyakorlat. Párbeszéd írása ellenkező végkifejlettel. Önálló tanulási technikák elsajátítása: lényegkiemelés. Rövid ismeretközlő szövegből vázlat készítése.
6.	Se szükséztavúan, se bőbeszédűen Szavak mondatba illesztése. Írásbeli mondatalkotás.	Fényképalbum készítése. Adott szavak, kifejezések segítségével mondatbefejezés beszélő szándékának megfelelően. Önálló mondatalkotás előre megadott szavak felhasználásával. Összefüggő szöveg alkotása. A beszélő személyének megváltoztatása. A tanultak összefoglaltatása, rendszerezése, ellenőrzése a baglyos összefoglaló szöveg segítségével.
7.	Szavak fűzése Mondatalkotási gyakorlatok	Beszélgetés a japán képről. Adott rétegnyelvnek megfelelő mondatalkotás a mondat jelentésének megváltoztatása nélkül. A párbeszéd – dramatikus játék. Mondatalkotás kép segítségével, lényegkiemelés. Ismeretlen (idegen) szavak és szótárhasználat. Különböző beszélő, különböző ismeret és különböző stílus, megfogalmazás megfigyelése ugyanarról a fogalomról.
8.	Mondatok fűzése Egymással összefüggő mondatok alkotása	Ismeretközlő szöveg olvasása. Memória, figyelem. Tanult ismeretek segítségével önálló mondatalkotás. Mondatfűzés. A mondatok közötti összefüggés felfedezése. A szöveg kohéziója. A mondat megkülönböztetése a szövegtől

November		9.	Mondatok tartalmilag összefűzve Szövegrészlet. Tartalmilag összefüggő mondatok szétválogatása	Az olvasókönyvben olvasott mesék, történetek részleteinek szétválogatása. Tartalmilag összefüggő mondatok megfigyelése. Kapcsolatkeresés. Megkezdett szöveg folytatása. Belehelyezkedés. Tartalmilag kapcsolódó mondatok összefűzése.
		10.	Untig ismételt szavak Miért unalmas a szóismétlés? Hogyan kerüljük el a szóismétlést?	Szóismétlés. Hibajavítás adott szövegrészletben. Mit javasolnál helyette? Könyvtárhasználat: a magyar szinonimaszótár bemutatása, használata. Ugyanaz az üzenet egy szóval és egy mondatl. A szó fogalmi jegyeinek mondatl. fűzése, jelentésének körülírása.
		11.	Röviden és jól Rövidítések használata adott szövegben	A rövidítések jelentése, használata, előnye és hátránya. Szövegstílusnak megfelelő mondatalkotás. A rövidítés alkalmazása, funkciója, nyelvhelyességi tudnivalók. A rövid szöveg régen és ma. Fogalmazás készítése, értékelése.
December	Mondatból szöveg (Az eszkimók földjén)	12.	Egyszavas és egymondatos szövegek Mondatszöveg. Feliratok értelmezése. Hogyan válik a szóból és a mondatból szöveg?	Mit tudunk az eszkimókról? Rövid szövegek, feliratok: <i>Dohányozni tilos!; Az ablakon kihajolni veszélyes és tilos!; A vágányok mellett, kérjük, vigyázzanak!</i> A csak kontextuálisan létező szöveg. Szöveg és beszédhelyzet szerves kapcsolata
		13.	Mitől szöveg még a szöveg? A szöveg jellemzői	Ismétlés, rendszerezés. A szöveg típusai és kohéziója. A szövegnek látszó írásmű. 5-6 mondatból álló szöveg alkotása. Értékelés. A szövegről tanultak áttekintése
		14.	Tartalom és megfogalmazása A szöveg jellemzői	A szöveg mint tartalmilag összefüggő, megszerkesztett egység. A szöveg kommunikatív tartalma. A kommunikáció fejlesztése

Január		15.	Különbség a megfogalmazások között A szöveg rendeltetése	Beszélő mondanivalójának megismerése: önkifejező, tájékoztató, felhívó, kapcsolattartó, művészi szövegek stílusjegyei. Az e-mail és az emotikonok. A hivatalos stílus és stílusjegyei. A stílusok és a mondanivaló.
		16.	Különbség a megfogalmazások között Szövegtípusok	Hivatalos, ill. hétköznapi szöveg jellemzői. Személyes érintettség, érzelmek megjelenítése a szövegben
		17.	Szöveg és ismeret Alkossunk ismeretterjesztő szöveget!	Az ismeretterjesztő szöveg tagolása. Információk a bekezdéseken belül. Gondolattérkép. Információk rendezése. Milyen a flafó? (Flamingó és foka együtteséből létrejött állat) Kreativitás fejlesztése. Találj ki te is hasonló állatot, mutasd be!
		18.	Írjunk hivatalos levelet!	Hivatalok és neveik. Mozaikszó. Hivatalos szöveg alkotása, különbség a nyelvi megformálások között.
		19.	Játék a szöveggel Mit tudunk a szövegről?	Játék a szöveggel. Kommunikációs gyakorlatok. Ugyanazon mondanivaló kifejezése különböző szövegtípusok segítségével. A szövegtípusok jellemzői. Összefoglalás. Értékelés.
Február	Anyagok gyűjtése (Az ausztrálok földjén)	20.	A saját fogalmazás előkészítése Anyaggyűjtés	Mit tudunk Ausztráliáról? Miért fontos az anyaggyűjtés? Anyaggyűjtés módjainak áttekintése. Könyvtárhasználat. Lexikonok, szótárak szerepe az írásbeli szövegalkotás során
		21.	Személyes élmény, saját tapasztalat A személyes tapasztalat felhasználása írásmű készítése során	Események sorrendisége. Összekevert mondatok sorrendezése, az írásmű javítása. Ennek jelei. A szórend. Egy esemény más-más szemszögből. Szóbeli szövegalkotás: Kirándulás. Hogyan látja az, aki jól érezte magát, aki nem, a tanár, a szülő. Írásbeli szövegalkotás: kirándulásélmény. Értékelés.

		22.	A saját két szememmel... Megfigyelés	Mi változott meg a képen? Idő múlásának, megfigyelése. Változások kifejezése írásban. A saját tapasztalás eszköze, a megfigyelés és a lényeg kiemelése. A lényegtelen elkülönítése a lényegestől. A lényeg kifejezése írásban.
		23.	Olvasmányaimból ismerem Olvasmányélmény	Közös olvasmányélmény alapján rövid szövegrészlet írása. Az olvasmányélmény mint a fogalmazáshoz szükséges ismeret és forrás.
Március	A fogalmazás részei (A tenger partján)	24.	Alkotások önálló nevei A fogalmazás részei A cím	Beszélgetés a fejezetnyitó képről. A címadás ismérvei. A jó cím. A tartalom és a cím kapcsolata. A cím mint a műalkotások tulajdonneve – kapcsolat a nyelvtannal. A cím helyesírása
		25.	Helyes címek A cím kiválasztása, helyesírása	Címek értelmezése. Címadási gyakorlatok. Szövegrészlet, kép, cím párosítása. Címek helyesírása, különbség a cím és a tulajdonnév között
		26.	Az írásművek tagolása A fogalmazás tagolása, fő részei, ezek tartalma, jellemzői	A szöveg formai jellemzői. Közös pontok keresése. Hármastagolás fontossága. Keresd az új bekezdést! Az írásmű javítása. Ennek jelei. Az új bekezdés.
		27.	Mivel is kezdjem? Bevezetés	Helyszín, idő, szereplők bemutatása. Hogyan készül a jó bevezetés? Miért van szükség bevezetésre? Mikor hagyható el? Miért? Bevezetés készítése. Értékelés.
Április		28.	Események közepette Tárgyalás	A téma kifejtése. Ok-okozati összefüggések megfigyeltetése. Az időrend szerepe. Anyanyelvi tudatosság fejlesztése, szókincs bővítés, szinonimahasználat. A másik által is követhető írásmű alkotása.

		29.	Itt a vége, így lett vége! Befejezés	Ismert alkotások befejezéseinek megfigyeltetése. Történet önálló befejezése, adott szövegstílusnak megfelelően. Kreativitás fejlesztése, önálló véleményalkotás. A befejezés szerepe az írásművekben
	Május	Az elbeszélés (A magyar tenger partján)	30.	Vázlat és fogalmazás A vázlat szerepe az írásbeli szövegalkotásban
31-32.			Az elbeszélés Az elbeszélés jellemzői, ütköztetése más műfajokkal, pl. a később, 4. évfolyamon tanulandó leírással	Az elbeszélő fogalmazás jellemzői. Tanult ismeretek rendszerezése. Kis képek használata mondatok, rövid bekezdések készítéséhez. Gondolattérkép készítése. Az ütköztetés szerepe a tanulásban. Memória, figyelem fejlesztése
33.			Önálló szövegalkotás	Tanult ismeretek felhasználásával önálló elbeszélés írása
34.			Fogalmazás javítása	Típushibák kiemelése, megoldási javaslatok
35.			Párbeszéddel színesebb Hogyan színesítsük elbeszélésünket? A párbeszéd szerepe a fogalmazásban	Képregény. Folytasd a képregényt! Készíts rövid párbeszédet! Anyanyelvi tudatosság fejlesztése: megfelelő érzelmeket kifejező rokon értelmű szavak gyűjtésével.
36-37.			Az ismeretek rendszerezése, ismétlése	Játékos kommunikációs gyakorlatok. Önálló mondat- és szövegalkotás. Gondolattérkép készítése adott témához.
Június				

Beszéd és anyanyelv

Nyelvtan-helyesírás tankönyv
3. osztályosoknak

TANMENETI AJÁNLÁS

74 óra (heti 2 tanóra)

KOMP-könyvek

Hó	Téma- kör	Óra	Téma	Tananyag, tanítási feladatok és didaktikai-készségfejlesztési célok, tanulói tevékenységek, fejlesztendő kompetenciák
Szeptember	ISMÉT EGYÜTT, ISMÉTELJÜNK!	1-2.	A vízi sportok és a mondat-hizlalda	<p>A második osztályban tanultak ismétlése, rendszerezése</p> <p>A tartalomjegyzék fejezetcímeinek használatával tájékozódás a tankönyvben; Szerkesztői bevezető oldal olvasása, értelmezése. Az olvasott szöveg alapján ismerkedés a tankönyvvel. A tankönyvben használt jelölések megismerése, a feladatjelek értelmezése; Beszélgetés a szünidei élményekről; Eseménykép összefüggéseinek felismerése, megértése, szóbeli megfogalmazása; Rövid szöveg olvasása, önálló értelmezése, másolása; Összetett szavak felismerésének gyakorlása; Mondatkezdő nagybetűk, mondatvégi írásjelek használata; Szavak használata a mondatban.</p> <p>Olvasási készség fejlesztése; Eseményképről mondat és szövegalkotási készség fejlesztése; Összefüggések felismerése, szóbeli megfogalmazása, nyelvi kifejezőkészség alakítása; Szó- és szövegelemlekezet fejlesztése, szöveg, és a szövegben olvasott szavak felidézésével, kiválasztásával; Mondatalkotás szavak sorbarendezésével; Mondatkezdő nagybetű, mondatvégi írásjel használata; Mondatbővítés. Mondatanalízis; Szöveg írása emlékezetből; Szövegelemlekezet fejlesztése; Írás, íráshasználat fejlesztése emlékezetből írással; A mondat tartalmi és strukturális elemeinek felismerése a mondatot alkotó szavak rendezésével;</p> <p>Szavak kapcsolata, használata a mondatokban és a szövegben; Szövegösszefüggés, a szöveget alkotó mondatok viszonya, kapcsolata – szövegalkotási feladatok; Tanult nyelvi, helyesírási ismeretek felelevenítése.</p>
		3-4.	Játék a szavakkal	<p>A második osztályban tanultak ismétlése, rendszerezése</p> <p>A szavak szerkezete; Játékos szóalkotási feladatok; Szótagolási, elválasztási gyakorlatok; Szavak értelmezésével, szógyűjtési feladatokkal a szókincs bővítése; Szótó és toldalék fogalmának ismerete;</p>

		<p>Szólások értelmezése, kifejezése egy szóval; Főfogalmak értelmezése, megnevezése; Ellentétes értelmű, rokon értelmű, azonos alakú szavak felismerése, a fogalmak értelmezése; Összetett szavak alkotása; Szem-kéz koordináció, figyelem fejlesztése.</p>
5-6.	<p>Vissza a hango- kig, vissza a betűkig</p>	<p>A hang és a betű fogalmának felidézése, különbsége; A hangok csoportosítása: magánhangzók és mássalhangzók felismerése. Szóanalízis; Játékos szóalkotási feladatok betűkből; Az ábécé és a betűrend; Magánhangzók helyes ejtése és betűvel való leírása a szavakban; Mássalhangzók helyes ejtése és betűvel való leírása a szavakban; Motoros-vizuális-fonetikai jellemzők; Rövid-hosszú differenciálása; J-ly a szavakban; Vizuális észlelés és emlékezet, szerialitás fejlesztése.</p>
7.	<p>Karóra akasztott karóra</p>	<p>A második osztályban tanultak ismétlése, rendszerezése Gyakorló óra</p> <p>Szóanalízis. Kiemelt magánhangzók alapján szavak azonosítása; Helyhatározót kifejező viszonyszók használatának gyakorlása; Vizuális figyelem és emlékezet fejlesztése; Hosszú-rövid megkülönböztetése, akusztikus differenciálás szavak értelmezésével;</p> <p>Szavak elválasztásának gyakorlása; Szógyűjtés, szókincs bővítés; Alak-háttér differenciálás; Betűrendbe sorolás gyakorlása; A kiejtéstől eltérő írásmódú szavak felismerése; Helyes ejtési, beszédművelési gyakorlatok.</p>
8.		<p>Tanév eleji tájékoztató felmérés</p>

A BESZÉLŐ ÉS A MONDATFAJTÁK

9.	Másfajta szándék, másfajta mondat	<p>Mondatfajták a beszélő szándéka szerint. A kijelentő és a kérdő mondat;</p> <p>A kijelentő és a kérdő mondatról tanult ismeretek felelevenítése;</p> <p>A kijelentő és a kérdő mondat felismerése a szövegben;</p> <p>A mondatkezdő nagybetű és a kijelentő-kérdő mondat mondatvégi írásjele;</p> <p>A kijelentő és a kérdő mondat hanglejtése, hangsúlya, dallama;</p> <p>Közlések, kijelentések és kérdések alkotása;</p> <p>A tanult mondatfajták beszédbe helyezése a fejezetnyitó nagy képről. A tanult mondatfajták kerestetése olvasókönyvi szövegekben.</p> <p>Képolvasás, logikai gondolkodás fejlesztése, összefüggések felismerése, megértése;</p> <p>Nyelvi kifejezőképesség fejlesztése;</p> <p>Mondatfonetikai eszközök használatának gyakorlása;</p> <p>Szöveg mondatokra tagolása;</p> <p>Mondatok értelmezése; Mondat és szöveg viszonyának felismerése;</p> <p>Mondatbefejezések.</p>
10.	Úgy érzed? Kiálts!	<p>Mondatfajták: a felkiáltó mondat;</p> <p>A felkiáltó mondat felismerése a szövegben;</p> <p>A mondatkezdő nagybetű és a felkiáltó mondat mondatvégi írásjele;</p> <p>Indulatszók és helyesírási sajátosságok a felkiáltó mondatokban;</p> <p>A felkiáltó mondatok érzelmet, indulatot kifejező szerepe;</p> <p>Felkiáltó mondat kerestetése szituációban a fejezetnyitó nagy képről;</p> <p>Mondat-kép egyeztetése, összefüggések felismerése;</p> <p>Érzelmek kifejezése arcjátékkal;</p> <p>Érzelmek és az érzelmeket kifejező felkiáltások kapcsolata;</p> <p>Mondatfonetikai eszközök használatának gyakorlása;</p> <p>Felkiáltó mondatok alkotása szórendezéssel;</p> <p>Sorrendiség, mondatértés fejlesztése;</p> <p>Szövegértő olvasás fejlesztése;</p> <p>Felkiáltó mondatok felismerése a szövegben;</p> <p>A tanult mondatfajta kerestetése olvasókönyvi szövegekben;</p> <p>A tanult nyelvi ismeretekhez kapcsolódó helyesírási tartalom önálló mérése helyesírási teszttel.</p>
11.	Kérjem vagy parancsoljam?	<p>Mondatfajták: a felszólító mondat;</p> <p>A felszólító mondat felismerése a szövegben;</p> <p>A mondatkezdő nagybetű és a felszólító mondat mondatvégi írásjele;</p> <p>A felszólítás erőteljesebb kifejezése, hangerő szabályozásának gyakorlása, intonációs gyakorlatok;</p> <p>Parancs, kérés, utasítás, buzdítás;</p> <p>Az enyhe és a szigorú felszólítás megkülönböztetése, nyelvi megformálása, mondatfonetikai eszközök;</p> <p>Felszólító mondat kerestetése szituációban a fejezetnyitó nagy képről;</p> <p>Tiltás, parancs és udvarias kérés meghasítása;</p>

		<p>Vizuális figyelem és emlékezet fejlesztése; Közlekedési táblák és felszólító tartalmuk egyeztetése; Felszólító mondatok használata különböző helyzetekben; Fantázia, képzelőerő fejlesztése, szóbeli kifejezőkészség fejlesztése; A tanult mondatfajta kerestetése olvasókönyvi szövegekben; Játékos mondatalkotási feladatok; Szituációs játékok.</p>
12.	Szólíts fel!	<p>A felszólító mondat helyesírási kérdései; A felszólító módú igealakok helyesírása; Mondatvégi írásjel. A felszólító és a felkiáltó mondat összehasonlítása, különbségei; Kommunikációs illemtan fejlesztése; Választékos nyelvi kifejezőmód alakítása; Téri tájékozódó képesség fejlesztése, utasítások alapján térképes tájékozódással; Mondatalkotási feladatok; Gyakorlás.</p>
13.	Bárcsak úgy lenne, hogy...	<p>Mondatfajták: az óhajtó mondat Az óhajtó mondat felismerése a szövegben; A mondatkezdő nagybetű és az óhajtó mondat mondatvégi írásjele; Óhajtást kifejező módosítószók (bár, bárcsak, csak) megfigyelése; Érzelem és szándék felismerése óhajtó mondatoknál; Mondatfonetikai eszközök használata óhajtó mondatoknál; Óhajtó mondatok alkotása a fejezetnyitó nagy kép részletei alapján; A felkiáltó, a felszólító és az óhajtó mondat összehasonlítása, különbségei; A tanult mondatfajta kerestetése olvasókönyvi szövegekben; Mondatfajták felismerése, mondatvégi írásjelek használatának gyakorlása a különböző mondatfajtáknál.</p>
14.	Beszéd, illem és közlekedés	<p>Kommunikáció: Önálló és csoportos közlekedés az utcán; Kommunikációs ismeretek, szabályok. Útbaigazítás, segítségadás; Szituációs játékok, párbeszédés helyzetgyakorlatok; A mondatfajták helyes használatának gyakorlása; Választékos nyelvi kifejezőmód alakítása; Szituációnak megfelelő nyelvi eszközök, fordulatok felismerése, használatuk gyakorlása.</p>
15.	Mondatfajták találkozója	<p>A mondatfajták. A mondatvégi írásjelek használata az egyszerű mondatok végén. Gyakorló, összefoglaló óra. A mondatokról tanult ismeretek gyakorlása, összefoglalása.</p> <p>Mondatfajták felismerése szövegben; Mondatalkotási gyakorlatok a fejezetnyitó kép részletei alapján; A beszélő szándéka és a mondatfajta megválasztása, egyeztetése; Szöveg értelmezése, szöveg hiányzó mondatainak pótlása; A mondatfajták kerestetése olvasókönyvi szövegekben;</p>

November	A SZÓ FAJTÁI ÉS AZ IGE			Reflektálás, az önellenőrzést segítő tanítói feladatok.
		16.		A mondatokról tanult ismeretek felmérése.
		17.	Neked mi a véleményed?	<p>Kommunikáció: a vita, az érvelés és a meggyőzés szabályai; Kommunikációs ismeretek, szabályok; Tanult mondatfajták alkalmazása párbeszédés szituációkban; Beszélgetés a fejezetnyitó nagy kép eseményeiről; Szituációnak megfelelő nyelvi elemek felismerése; Mondatfonetikai eszközök használatának gyakorlása; Beszédtempó és tartalom összefüggéseinek megfigyelése; A töltelékszavak felesleges használata, felismerésük, elkerülésük; Vita és érvelés a gyakorlatban: adott témakörben, a vita és érvelés megbeszélte szabályainak alkalmazása; Vita a fejezetnyitó képen: rövid párbeszéd alkotása a tanult szabályok használatával.</p>
		18.	Szónyi mondatok, mondatnyi szavak	<p>A mondatszók</p> <p>Differenciálás: szöveg olvasása a nyelvi evolúcióról, a szófajok kialakulásáról, a szófajok funkcióinak szétválásáról, viselkedésükről.</p> <p>A szófajok fogalmának előkészítése. A mondat és a szöveg megkülönböztetése a szótól (kontextusba helyezés, irányultság, aktuális jelentés).</p> <p>Koncentráció a fogalmazás tantárggyal (egyszavas és egymondatos szövegek);</p> <p>Mondatszógyűjtési feladatok a fejezetnyitó nagy képről;</p> <p>A mondatszók értelmezése; használatuk megfigyelése;</p> <p>A mondatszók elkülönítése a többi szótól;</p> <p>Mondatszók és mondatfajták;</p> <p>Mondatszók a szövegben.</p>
19.	Szavak jellegzetes csoportjai	<p>A szófajok: a szavak csoportosítása jelentéskörük alapján.</p> <p>A szófaj fogalmának értelmezése.</p> <p>A szófajok fogalmának mint szavak csoportjainak értelmezése.</p> <p>Szógyűjtési feladatok eseményképről kérdőszavak alapján. Az ige, főnév, melléknév szófajok fogalmának előkészítése, elkülönítése.</p> <p>Szavak felismerése jelentéstartalom és jelentéskör alapján;</p> <p>Szavak csoportosítása kérdőszókra való felelés szerint.</p>		

20.	Igérő igére	<p>Szófajok: az ige.</p> <p>Az ige, az igei csoport jelentésköre (cselekvés, történés, létezés, illetve differenciáltan: létállapot)</p> <p>Szógyűjtési feladatok eseményképről (a fejezetnyitó nagy képről)</p> <p>Az ige mint szófaj fogalmának bevezetése, értelmezése.</p> <p>Az igei szófajú szavak felismerése kérdésük alapján;</p> <p>Az igei szófajú szavak fogalmi tartalmainak a felismerése;</p> <p>Igei szófajú szavak csoportosítása kérdőszók alapján.</p>
21.	Izgó- mozgó szavak	<p>Szófajok: az ige.</p> <p>A cselekvést kifejező ige.</p> <p>A cselekvést kifejező ige felismerése.</p> <p>Cselekvő igék gyűjtése eseményképről (a fejezetnyitó nagy képről)</p> <p>Cselekvést kifejező igék egyeztetése az eseményképpel;</p> <p>Vizuális figyelem és memória fejlesztése;</p> <p>Cselekvést kifejező igék vizsgálata a cselekvő (k) akaratának oldaláról;</p> <p>Szólánc alkotása cselekvést kifejező igékből;</p> <p>Játékos szóalkotási feladatok;</p> <p>Cselekvő igék kerestetése olvasókönyvi szövegekből;</p> <p>Szósztézis cselekvő igékkal.</p>
22.	Történt valami?	<p>Szófajok: az ige.</p> <p>A történést kifejező ige;</p> <p>A történést kifejező ige felismerése;</p> <p>Történést kifejező igék gyűjtése eseményképről (a fejezetnyitó nagy képről);</p> <p>Történést kifejező igék értelmezése szó-kép egyeztetéssel, mondatba helyezéssel;</p> <p>Rész-egész viszonyának felismerése, történést kifejező igékkal szóalkotási feladatok;</p> <p>Történést kifejező igék kerestetése olvasókönyvi szövegekből;</p> <p>Történést kifejező igék vizsgálata a cselekvő(k) akaratának oldaláról.</p>
23.	Van vagy nincs?	<p>Szófajok: az ige.</p> <p>A létezést (vagy nem létezést) jelentő ige;</p> <p>A létezést jelentő ige felismerése;</p> <p>Létezést kifejező igék gyűjtése eseményképről (a fejezetnyitó nagy képről);</p> <p>Szósztézis: létezést kifejező igék alkotása betűkből;</p> <p>A létezést kifejező igék többes száma;</p> <p>A létezést kifejező igék kerestetése olvasókönyvi szövegekben és a feladatszövegben;</p> <p>Állító és tagadó létezést kifejező igék felismerése.</p>

December	24.	Hogyan, milyen állapotban vagy éppen?	<p>Szófajok: az ige.</p> <p>Differenciáló óra. Az állapotot, létezési állapotot jelölő ige. Az állapotige felismerése, ütköztetése a cselekvő és a történetet kifejező igék csoportjával. A cselekvő és a történetet kifejező igék elmélyítése, könnyebb felismerése. Az állapotigék kerestetése olvasókönyvi mesékben.</p> <p>Az óra felhasználható felzárkóztatásra is – gyakorló óraként. Az igék felismerése általában, csoportosítása jelentés alapján. Igecsoportok kerestetése olvasókönyvi szövegekben. Gyakorlás.</p> <p>Szóalkotási feladatok szótagok rendezésével; Alakállandóság fejlesztése.</p>
	25.		<p>Szófajok: Az ige. Rokon értelmű és ellentétes jelentésű igék.</p> <p>Rokon értelmű és ellentétes jelentésű igék felismerése; Szógyűjtési feladatok; szókinccs bővítése; Igék felismerése mondatokban, helyettesítésük szinonimákkal; Közmondások értelmezése.</p>
	26.		<p>Szófajok: az ige. Az igék helyesírása. Magánhangzók jelölése az igékben. (-ul, -ül végű igék, -ít végű igék) Rövid, hosszú magánhangzók differenciálása az igékben; Szóalkotási feladatok betűkből; Igék betűrendbe sorolásának gyakorlása; Mondatalkotás igékkel; Értő olvasás fejlesztése.</p>
	27.		<p>Szófajok: az ige. Az igék helyesírása. Mássalhangzók jelölése az igékben. Ly-j betűk differenciálása; Rész-egész viszonyának felismerése; Hosszú-rövid mássalhangzók az igékben; Találós kérdések értelmezése; Szógyűjtési feladatok szövegből, a tanult nyelvi ismeretek alapján.</p>

AZ IGE ÉS A NYELVTANI SZEMÉLY	28.	Látogatóban	<p>Kommunikáció: Látogatóban, vendégségben, ajándékozás – kommunikációs ismeretek, szabályok.</p> <p>Szituációs játékok, párbeszéd helyzetgyakorlatok.</p> <p>Beszélgetés a fejezetnyitó nagy képről;</p> <p>A nyelvi udvariasság felismerése;</p> <p>Igék helyettesítése szinonímáikkal rövid szövegekben; a mondatok értelmének megfelelő szóhasználat gyakorlása;</p> <p>Betűsor mondatokra, és szavakra tagolása;</p> <p>Alak-háttér tagolás fejlesztése;</p> <p>Írásbeli nyelvhasználat gyakorlása párbeszéd alkotással a fejezetnyitó kép részleteiről.</p>
	29.	Mekkora számban? Melyik személy?	<p>Szófajok: az ige.</p> <p>Az ige ragozása. A személyragok és a személyes névmások.</p> <p>„Egyes szám, többes szám” az ige ragozásában.</p> <p>A fejezetnyitó nagy kép használata – a 6 személy kerestetése, ilyen igealakok gyűjtése a párbeszédekből (fejezetnyitó képregény)</p> <p>Igei személyragok és a személyes névmások egyeztetése;</p> <p>Egyes és többes szám differenciálása az igék esetében;</p> <p>Tárgyak, élőlények, gondolati dolgok számának, személyének felismerése az igék toldalékainak megfigyelésével;</p> <p>Mondatok igéinek toldalékolása a személy és szám felismerésével a mondatok értelmezése alapján;</p> <p>Mondatalkotás tárgyas, és tárgyatlan igékkel.</p>
	30.	Én, te, ő...	<p>Szófajok: az ige.</p> <p>Az ige ragozása. Gyakorló óra.</p> <p>Személyes névmások és igék egyeztetése;</p> <p>Tárgyak, élőlények, gondolati dolgok számának, személyének felismerése az igék toldalékainak megfigyelésével, igék csoportba helyezése a felismert személyragok alapján;</p> <p>Igék gyűjtése a tárgyak, élőlények, gondolati dolgok számának, személyének meghatározott sorrendjében;</p> <p>A szókincs bővítése; szerialitás fejlesztése;</p> <p>Rokon értelmű igék gyűjtése;</p> <p>Vizuális emlékezet fejlesztése.</p>
AZ IGEIDŐK	31.	Múlt, jelen, jövő	<p>Szófajok: az ige.</p> <p>Az ige ideje.</p> <p>Tájékozódás az időben, időrend.</p> <p>Az időre utaló kifejezések felismerése, használata.</p> <p>A fejezetnyitó nagy kép használata, az igeidők megbeszélése a kép alapján szóban. Az igeidő fogalma;</p> <p>Beszélgetés a fejezetnyitó nagy képről. Összefüggések felismerése, logikus gondolkodás, szóbeli nyelvhasználat fejlesztése;</p> <p>Mondatalkotási feladat a fejezetnyitó kép alapján írásban;</p> <p>Időpont, időtartam fogalmának értelmezése;</p> <p>Igék csoportosítása, elhelyezése az időben.</p>

32.	Általában és éppen most	<p>Szófajok: az ige. A jelen idejű ige. Differenciálás: az általános jelen. Igék keresése, gyűjtése szövegből; A jelenre utaló igék felismerése; A fejezetnyitó képről jelen idejű igék gyűjtése; Mondatalkotási feladatok szavak sorba rendezésével; a jelen idejű igék felismerése a mondatokon belül; A jelen idejű igék csoportosítása az ige jelentéstartalma alapján; Mondatok kiegészítése jelen idejű igékkel; Keresztrejtvény a tanult új nyelvi ismeret gyakorlásával.</p>
33.	Régebben esett meg	<p>Szófajok: az ige. A múlt idejű ige; A múlt idejű ige -t/-tt jelének toldalékként való felismerése; Helyesírási gyakorlatok; Szöveg-kép egyeztetés; Betűsor szavakra tagolása; Jelen idejű mondatok átalakítása múlt idejűvé; Időrend felismerése, a múltra utaló kifejezések használatának gyakorlása; Szövegértő olvasás fejlesztése; Betűrendbe sorolás gyakorlása.</p>
34.	Utazás a jövőbe	<p>Szófajok: az ige. A jövő idejű ige; A jövő időt kifejező fog szócska használata; A jelen és jövő idejű igealak tudatosítása; A jövő időre utaló kifejezések felismerése; Szóbeli szövegalkotás fejlesztése a jövő idő gyakorlásával; Szövegértő olvasás, és szövegemlékezet fejlesztése; Igeidők felismerése, igék átalakítása múlt, jelen, és jövő idejűvé; Szószintézis, szótagokból szóalkotási feladatok.</p>
35.	Régebben és most is	<p>Szófajok: az ige. Differenciálás: az összetett igeidők; A presentum perfectum mögéértett és nem mögéértett nyelvi kijelölői a magyarban, grammatikai és szemantikai vetületei, kommunikációs aspektusai, ezek felfedezése; Két igeidő találkozási pontja egy mondaton belül; Idegen nyelvi kompetenciák fejlesztése. Az időt jelölő szavak, szó szerkezetek jelentése; Az aktuális mondaton belül kijelölt jelentés. Vagy felzárkóztatás: gyakorló óra; Az igék helyesírása; A múlt idejű igék, a jövő idejű igék helyesírási sajátosságai; A múlt idő jele mássalhangzó és magánhangzó után; Igeragozás és igeidők; Szövegértő olvasás fejlesztése.</p>

AZ IGEKÖTŐ	36.	A hűséges szófaj	<p>Szófajok: az ige.</p> <p>Az igekötős igék. Az igekötők fogalma, szerepe (jelentésmódosító szerep); Az igekötők felismerése, helyesírása;</p> <p>Beszélgetés a fejezetnyitó képről; Szövegértő olvasás, és szövegemlékezet fejlesztése; Vizuális emlékezet fejlesztése; Mondatalkotási feladatok; Igekötős igék alkotása igékből; Igekötős igék felismerése; értelmezése.</p>
	37.	A helyváltoztató igekötő	<p>Szófajok: az ige.</p> <p>Az igekötő és az ige viszonya. Igekötő az ige előtt, az ige után; az igekötő és az ige közé ékelődő szavak.</p> <p>Mondatalkotási feladatok igekötős igék mondatba foglalásával eseményképről; Igekötős igék felismerésének gyakorlása szövegből; Értő olvasás fejlesztése; Mondatanalízis feladatok; Helyesírási gyakorlatok (egybe-, és különírás); Az igekötős igék elválasztásának helyesírási kérdései; A megismételt igekötők helyesírása.</p>
	38.	Igekötő minden mennyiségben	<p>Az igekötős igék használatának gyakorlása. Gyakorló óra.</p> <p>Az igekötő felismerése igei származékokban. Az igekötő egybe- és különírásának jelentésmegkülönböztető szerepe (megszeret, elvan stb.); Szógyűjtési feladatok, igekötős igék gyűjtése képekhez; Szövegértő olvasás fejlesztése; Igekötős igék mondatba helyezése, értelmezése; Ellentétes jelentésű igekötős igék felismerése; Képrejtvényekkel igekötős igék alkotása.</p>

39.	Mondatink ékköve	<p>Szófajok: az ige. Az ige. Gyakorló, összefoglaló óra. Az ígéről tanult ismeretek gyakorlása, összefoglalása.</p> <p>Alak-háttér differenciálás fejlesztése; Igék csoportosítása jelentéstartalom alapján; Tárgyak, élőlények, gondolati dolgok számának, személyének felismerése az igék személyragjai alapján; Igék felismerésének gyakorlása szövegben; Az ellentétes és rokon értelmű igék használatának gyakorlása; Igekötős igék értelmezése, mondatba helyezése, többféle jelentés;</p> <p>Helyesírási teszt az igék helyesírási nehézségeinek önálló felmérésére.</p>
40.		Az ígéről tanult ismeretek felmérése.
41.	A királyi udvariasság	<p>Kommunikáció: Bemutatkozás, bemutatás, ismerkedés. Tegezés és magázás. Udvariasság szóban és tettben. Beszélgetés a családról.</p> <p>Beszélgetés a fejezetnyitó képről; Lényeglátás- és felismerés fejlesztése; Szó-kép egyeztetés; Illő-illetlen viselkedésmód, udvarias-udvariatlan kifejezésmód megkülönböztetése; Szövegértés, értelmezés fejlesztése; Szóbeli szövegalkotás fejlesztése.</p>
42.	A legfőbb nevek	<p>Szófajok: a főnév. A főnév fogalma. A főnév szófajú szavak jelentése.</p> <p>Értő olvasás fejlesztése; a fejezetnyitó kép párbeszédének értelmezése; Szógyűjtési feladatok; Tárgy, élőlény, gondolati dolog fogalmának értelmezése.</p>
43.	Tanító néni! Osztálytársak! Barátaim!	<p>Szófajok: a főnév. Gyakorló óra: a főnév felismerése. Szófaji jellemzők megfigyelése.</p> <p>Főnevek jelentésének értelmezése; Főnevek felismerése, megkülönböztetése az igtől; Szólánc alkotása főnevekből; szógyűjtési feladatok; Szóképzési gyakorlatok, főnévből főnév; jelentés változás felismerése; Szöveg tagolása mondatokra; mondatkezdő nagybetű, mondatvégi írásjel használatának gyakorlása; Értő olvasás fejlesztése.</p>

Március	44.	Rokon-ság vagy ellentét?	<p>Szófajok: a főnév.</p> <p>Rokon értelmű és ellentétes jelentésű főnevek. Az ellentétes értelem kritériumai.</p> <p>Szósztézis, szótagokból szóalkotás; rokon értelmű szópárok keresése;</p> <p>Közmondások értelmezése; helytelen szóhasználat javítása, rokon értelmű szavak használatával;</p> <p>Értő olvasás fejlesztése;</p> <p>Ellentétes jelentésű főnevek felismerése; közös és ellentétes jellemzők keresése.</p>
	45.	A párael-szívó, a fakanál és a nagymama	<p>Szófajok: a főnév.</p> <p>Összetett főnevek. Szófajtani kérdések tisztázása a toldalékolás alapján;</p> <p>Szóalkotási feladatok, összetett főnevek alkotása;</p> <p>Többszörösen összetett szavak felismerése;</p> <p>Összetett főnevek elválasztásának gyakorlása;</p> <p>Az összetett főnevek helyesírásának gyakorlása.</p>
	46.	Ajtó, üdítő, tú és kapu	<p>Szófajok: a főnév.</p> <p>A főnevek helyesírása.</p> <p>Magánhangzók jelölése a főnevekben. (-ó, -ő a főnevek végén, -ú, -ü a főnevek végén, -i a főnevek végén)</p> <p>Értő olvasás fejlesztése;</p> <p>Szóértelmezés szómagyarázattal;</p> <p>Összetett szavak alkotása, helyesírási nehézségek tisztázása;</p> <p>Értő olvasás fejlesztése;</p> <p>Főnevek felismerésének gyakorlása, kiválasztása más szófajú szavak közül;</p> <p>Hosszú-rövid magánhangzópárok differenciálása főnevekben; jelentésmódosító szerepük megfigyelése.</p>
	47.	Pap vagy bab?	<p>Szófajok: a főnév.</p> <p>A főnevek helyesírása.</p> <p>Mássalhangzók jelölése a főnevekben.</p> <p>Szósztézis, főnevek alkotása szótagokból;</p> <p>Zöngés-zöngétlen mássalhangzók differenciálása a főnevekben, jelentésmódosító szerepük tisztázása;</p> <p>Hosszú-rövid mássalhangzók differenciálása főnevekben;</p> <p>Betűrendbe sorolás gyakorlása;</p> <p>Elválasztás gyakorlása összetett-, kiejtéstől eltérő írásmódú-, kétjegyű-, háromjegyű- hosszú mássalhangzós, mássalhangzó torlódásos főneveknél;</p> <p>J-ly jelölése a főnevekben;</p> <p>Értő olvasás gyakorlása.</p>
	48.	Mi a szó rá? Mi a neve?	<p>Szófajok: a főnév.</p> <p>A főnév fajtái: a köznév és a tulajdonnév.</p> <p>Megfigyelés, fogalomalkotás. Tulajdonnevek és köznevek felismerése, megkülönböztetése.</p> <p>Vizuális észlelés és emlékezet fejlesztése.</p> <p>Szövegértő olvasás fejlesztése.</p>

49.	A legjel- lemzőbb közös vonás	Szófajok: a főnév. A főnév fajtái: a köznév. A köznév fogalma. A köznevek csoportosítása főfogalmak alapján. Élőlény, élettelen tárgy, gondolatban létező dolog fogalmának értelmezése; Alak-háttér tagolás fejlesztése; Betűsorból főnevek kiemelése; Köznevek fogalmának értelmezése; Szógyűjtési feladatok.
50.	Minden mástól megkül- önböz- tetve	Szófajok: a főnév. A főnév fajtái: a tulajdonnév. A tulajdonnevek felismerése, helyesírási tudnivalók. A tulajdonnév típusai: a személynevek (differenciálásra szánt további típusok: állatnevek, a földrajzi nevek, intézmények neve, égitestek neve, a márkanevek, címek, alkotások nevei); A tulajdonnév típusainak értelmezése; Differenciálás: a tulajdonnév fajtáinak felismerése; Köznév, tulajdonnév használata mondatok értelmének megfelelően; Tulajdonnevek felismerése írott szövegben; Több szóból álló tulajdonnevek alkotása, írása, csoportosítása.
51.	Nevek garma- dája	Szófajok: a főnév. A tulajdonnevek helyesírása. Vezetéknév, keresztnév, becenév fogalmának értelmezése; Tulajdonnevek felismerése; Képrejtvényekkel tulajdonnevek alkotása; Szógyűjtési feladatok.
52.	Karesz! Tanító néni! Anyu!	Kommunikáció: Tegezés, magázás. Megszólítás. Keresztnév, vezetéknév használata. Szövegértő olvasás fejlesztése; Lényeglátó- és kiemelő képesség fejlesztése; Tegezéssel, és magázással kapcsolatos udvarias viselkedésformák felismerése; Keresztnévek és vezetéknévek használata; Megszólításformák használatának gyakorlása levélben; Szituációs játékok felismert képjelenetek alapján.
53.	Főnevek találko- zója	Szófajok: a főnév. Gyakorló óra. A köznevek és a tulajdonnevek helyesírásának gyakorlása. Köznevek és tulajdonnevek használatának gyakorlása; helyesírási kérdések tisztázása; Személynevek alkotása, híres személyek vezetéknév- és keresztnévének egyeztetésével; Köznevek és tulajdonnevek felismerése, csoportosítása; Köznevek és tulajdonnevek használatának, helyesírásának automatizálása a hétköznapi nyelvhasználatban.
54.		A főnévről eddig tanultak felmérése, helyesírási teszt.

55.	Főne- vekhez ragadva	<p>Szófajok: a főnév. A toldalékos főnevek. Szótő, toldalék felismerése a főnevekben. Kérdőszavak és toldalékok kapcsolatának megfigyelése a főnevekben. Toldalékos főnevek használata.</p> <p>Vizuális- észlelés, és emlékezet fejlesztése; Szóbeli szövegalkotás fejlesztése a fejezetnyitó képről; Szószintézis, szótagokból szavak alkotásával; Szótő és toldalék felismerése toldalékos főnevekben; Kérdőszavak és a rájuk felelő főnevek felismerése, egyeztetése; Mondatalkotási feladatok szavakból; toldalékok helyes használatának gyakorlása a főnevekben, a mondatok értelmének megfelelően.</p>
56.	Egynél több vannak	<p>Szófajok: a főnév. A főnév többes száma. A Kik? Mik? kérdésekre felelő főnevek. A gyűjtőfőnév száma, személye.</p> <p>Mondatértés fejlesztése; mondat-kép egyeztetése, igaz állítások felismerésével; Vizuális észlelés, alakállandóság fejlesztése; Egyes- és többes számú főnevek felismerése, toldalékok helyes használatának gyakorlása; Szótő és toldalék felismerése, használata az egyes- és többes számú főnevekben; Egyes számú főnevek többes számúvá alakítása; Csoportokat megnevező főnevek esetén az egyes és többes szám felismerése.</p>
57.	Főne- vekkel esik meg	<p>Szófajok: a főnév. A Mit? Kit? Kiket? Miket? kérdésekre felelő főnevek. A -t ragos főnevek. A főnév és az ige kapcsolata. Szövegértő olvasás fejlesztése; Vizuális figyelem, és emlékezet fejlesztése; Mit? Kit? Kiket? Miket? kérdések és a rájuk felelő főnevek felismerése, egyeztetése; Mondatértés gyakorlása, a mondat értelmének nem megfelelő toldalékhasználat felismerése, javítása; Magánhangzó rövidülés a főnevekben, helyesírási gyakorlatok; Rész-egész viszonyának felismerése, vizuomotoros koordináció fejlesztése; Szerialitás fejlesztése, szavak szótagjainak sorba rendezése.</p>

58.	Honnan? Hol? Hová?	<p>Szófajok: a főnév. <i>A Honnan?, Hol?, Hová?</i> kérdésekre felelő todalékos főnevek. <i>A -ban, -ben, -ba, -be, -ból, -ből</i> todalékok helyes használata. A hármas irányultság és a nyelvi kommunikáció sikeressége, a <i>ba/be, ban/ben</i> megkülönböztetése. Vizuális észlelés, és emlékezet fejlesztése; Szótó és todalék felismerése a főnevekben; Todalékos főnevek kérdéseinek meghatározása; Értő olvasás fejlesztése; kérdő mondatok olvasása, helyes válaszok keresése, kiválasztása; Egyes számú todalékos főnevek, többes számúvá alakítása; Szókapcsolatok alkotása a felismert todalékoknak, és a szavak jelentésének megfelelően; Szövegben szereplő főnevek todalékolása a mondatok, a szöveg értelmezésével.</p>
59.	Sajttal, sajtról Süsütől	<p>Szófajok: a főnév <i>A Kiről?, Miről?, Kitől?, Mitől?, Kivel?, Mivel?</i> kérdésekre felelő todalékos főnevek. <i>A -val, -vel</i> todalékok helyes használata, helyesírása. <i>A -ról, -ről, -tól, -től</i> todalékok helyes használata. Todalékos főnevek kérdőszavakhoz csoportosítása; Szótó és todalék felismerése a főnevekben; A mondatok értelmének, nem megfelelően használt todalékos főnevek felismerése, javítása; Játékos mondatalkotási, mondatértési feladatok; <i>A Kivel? Mivel?</i> kérdésekre felelő, mássalhangzóra végződő főnevek helyesírásának tisztázása. Könyvajánló: Süsü, a sárkány (Könyvmolyképző Kiadó)</p>
60.	Teszteld a tudásod!	<p>Szófajok: a főnév. A todalékos főnevek helyesírásának, helyes ejtésének gyakorlása. A todalékos szóalakok és helyes használatuk gyakorlása szóban és írásban. Hiányos mondatokba todalékos főnevek pótlása; Szógyűjtés a fejezetnyitó képről kérdőszavak alapján; Főnevek csoportosítása todalékaik száma szerint; Szótó és todalék felismerése főnevekben.</p>

Május	A NEM MELLÉKES MELLÉKNÉV	61.	Főnév előtt, főnév után	<p>A névelő és a névutó.</p> <p>A határozott névelő és a határozatlan névelő fogalma, felismerése, használatának gyakorlása. Kapcsolatuk az utána álló főnévvel.</p> <p>A névutó és a toldalékok közötti kapcsolat. Hasonlóságok és különbségek felismerése.</p> <p>A határozott és határozatlan névelő jelentésmódosító szerepének megfigyelése;</p> <p>Szövegemlékezet, szövegértő olvasás fejlesztése;</p> <p>Szöveg főneveinek csoportosítása határozott névelőik alapján;</p> <p>Névelős szerkezetek alkotása képek neveivel;</p> <p>Vizuális észlelés, és emlékezet fejlesztése;</p> <p>Névelők és névutók felismerése mondatokon belül.</p>
		62.	Teszteld a tudásod!	<p>Szófajok: a főnév.</p> <p>Gyakorló, összefoglaló óra.</p> <p>A főnévről tanult ismeretek gyakorlása, összefoglalása.</p> <p>Szógyűjtés a fejezetnyitó nagy képről a főnév jelentéstartalma alapján;</p> <p>Köznevek és tulajdonnevek felismerése, differenciálása;</p> <p>Tulajdonnevek helyesírási nehézségeinek tisztázása, gyakorlása;</p> <p>Közmondások toldalékos főneveinek rendezése, értelmezése;</p> <p>Szövegértő olvasás fejlesztése.</p>
		63.		A főnévről tanult ismeretek felmérése.
	A NEM MELLÉKES MELLÉKNÉV	64.	Iskolai viselkedés	<p>Kommunikáció: Szóbeli számonkérés, felelet, iskolai szituációk kommunikációs szabályai;</p> <p>Csoportmunka kommunikációs szabályai;</p> <p>Szövegértő olvasás fejlesztése;</p> <p>Véleményalkotás, szóbeli szövegalkotás fejlesztése;</p> <p>Szópótlás hiányos mondatokba, melléknév szófajú szavak használatával (a szófaj megnevezése nélkül);</p> <p>Szituációs játékok, párbeszédés helyzetgyakorlatok;</p> <p>Nyelvi udvariasság iskolai szituációkban.</p>
		65.	A tulajdonságok szófaja	<p>Szófajok: a melléknév.</p> <p>A melléknév fogalma. A melléknevek felismerése. A melléknevek használata.</p> <p>Szóbeli szövegalkotás fejlesztése, beszélgetés a fejezetnyitó képről;</p> <p>A fejezetnyitó kép szereplőinek egyeztetése rájuk jellemző tulajdonságokkal;</p> <p>Szókapcsolatok alkotásának gyakorlása;</p> <p>Mondatalkotás összekevert szavak sorba rendezésével;</p> <p>Tulajdonságot megnevező szavak csoportosítása;</p> <p>Hiányos mondatok kiegészítése melléknevekkel, kérdőszavak alapján;</p> <p>Főnevek megnevezése, tulajdonságot kifejező szavak alapján;</p> <p>Szógyűjtési feladatok: melléknevek gyűjtése a fejezetnyitó képről.</p>

	66. Melléknevek fokról fokra	<p>Szófajok: a melléknév. A melléknév fokozása, helyesírási ismeretek.</p> <p>Mondat-kép egyeztetés; Melléknevek felismerésének gyakorlása; Melléknevek fokozásának megfigyelése, gyakorlása; Fokozott melléknevek helyesírási nehézségeinek tisztázása, gyakorlása; Mondatalkotás fokozott melléknevekkel; Fokozott, hosszú mássalhangzós, mássalhangzó torlódásos melléknevek elválasztásának gyakorlása; Hiányos mondatok pótlása melléknevekkel; Képzett melléknevek eredeti szófajának felismerése.</p>
	67. Kolbászos, laktató, de könnyű	<p>A melléknevek helyesírása. Magánhangzók a melléknevekben. -ó, -ő, -ú, -ű, -i a melléknevekben. Mássalhangzók a melléknevekben. J, ly a melléknevekben. Összetett melléknevek és különírt melléknevek helyesírása. Melléknevek felismerésének gyakorlása; -ó, -ő, -ú, -ű megfigyelése a melléknevek végén; Főnévből képzett melléknevek helyesírásának tisztázása; Melléknevek és összetett melléknevek alkotása képrejtvényekkel.</p>
	68. Idős, öreg, fiatal, kiskorú	<p>Szófajok: a melléknév. Gyakorló óra. A melléknevek helyesírása, rokon értelmű és ellentétes jelentésű melléknevek. A melléknév kapcsolata más szófajokkal.</p> <p>A fejezetnyitó nagy kép szereplőinek felismerése felsorolt tulajdonságaik alapján; Rokon értelmű melléknevek felismerése; Főnevekhez ellentétes jelentésű melléknevek gyűjtése; Rokon értelmű melléknevek jelentésárnyalatainak megfigyelése, helyes szóhasználat gyakorlása mondatokban.</p>
	69. Melléknevek majálisa	<p>Szófajok: a melléknév. Gyakorló, összefoglaló óra. A melléknévről tanult ismeretek gyakorlása, összefoglalása.</p> <p>Melléknevek felismerése, gyűjtése szövegből; Szólások kiegészítése melléknevekkel; Melléknevek gyűjtése helyesírási tulajdonságok alapján; Szókapcsolatok alkotása melléknevekből és főnevekből; Melléknevek helyesírásának gyakorlása.</p>
	70.	A melléknévről tanult ismeretek felmérése.

Június	71.	Én ezt már mind ismerem!	<p>Év végi rendszerezés, összefoglalás. Mondatfajták, szófajok I.</p> <p>Mondatalkotás a tankönyv fejezetnyitó képeiről, mondatfajták gyakorlása; Szóbeli nyelvhasználat fejlesztése, választékos kifejezőmód alakítása; Betűsor mondatokra, szavakra tagolása, mondatkezdő nagybetű, mondatvégi írásjel használatának gyakorlása; Mondatfajták felismerése; Rokon értelmű szavak felismerése.</p>
	72.		<p>Év végi rendszerezés, összefoglalás. Mondatfajták, szófajok II.</p> <p>Mondatbővítés kérdések alapján; Szavak csoportosítása szófajuk szerint; Szógyűjtési feladatok szófajtani ismeretek alapján; Melléknevek nyelvi, stilisztikai értékének megfigyelése.</p>
	73.		Tanév végi felmérés.
	74.	Játszunk a szavakkal!	<p>Javító óra + Nyelvi játékok, rejtvények. Szólánc alkotása szófajtani szabály alapján; Játékos szóalkotási feladatok: betűk hozzáadásával és elvételével tulajdonnevek alkotása; Eszperente meghatározások alapján szavak felismerése; Párbeszédalkotása képek alapján, a tanult kommunikációs ismeretek felhasználásával; Ellentétes jelentésű melléknevek gyűjtése.</p>